Bütün ülkelerin proleterleri birleşin!

Karkêren hemû welatan yekbın!

İŞÇİNİN SESİ

Tanklarla gelen devrimle gitmelidir!

Yıl:10, Sayı:242
19 Eylül 1983

C. Koşan

GELECEK KOMÜNİZMİNDİR

Orta kuşak kapitalist ülkelerde sınıf savaşımı kızışıyor. Şili'de faşizmin 10. yıldönümü aktif, yığınsal protestolarla karşılandı. Pakistan, Filipinler kaynıyor. Orta Amerika'yı saymaya bile gerek yok.

Emperyalist zincirin zayıf halkaları, sistemin zayıflıkları ön plana çıktıkça, hem bütünüyle emperyalizmin iç çelişkileri kızışıyor, hem de emperyalist güçlerin yaşayan sosyalizme, dünya işçi sınıfına ve savaşan halklara karşı saldırganlığı artıyor.

ABD, bir yandan Orta Avrupa'ya nükleer başlıklı füzeleri yığmaya ve Orta Amerika'da yeni bir Vietnam yaratmaya hazırlanırken, öte yandan öteki bazı emperyalist ülkelerle beraber, Lübnan'a bomba yağdırıyor. Tam bu sırada, bir uçak olayıdır ortalığı kapladı.

Yanlışlıkla rotasından çıkması teknik olarak olanaksız bir Güney Kore yolcu uçağı, yolunu "şaşırıp" Sovyetler Birliği'nin en kritik askeri bölgesinin üzerinden geçip, ülkenin 300 mil içine kadar giriyor ve iki buçuk saat dolaşıyor. Türlü uyarıları görmemezlikten geliyor ve düşürülüyor. Yüzlerce insan ölüyor. Acı ama suçlusu, bu insanları, gerici, militarist komplolarında piyon olarak kullanan ABD'dir.

Uçak olayı öylesine kalitesiz bir komplodur ki belki de uçağın parçaları yere ulaşmadan, ABD çirkef bir anti-Sovyet kampanya başlattı. Kötü bir tiyatro sahnelendi. Amaçlar sırıttı ve komplo ters tepmeye başlıyor.

Emperyalizmin dünya çapındaki saldırgan siyasetinden ayrı düşünemeyeceğimiz Türkiye'deki faşist cunta da kendisine düşeni yerine getirmeye çalışıyor. En son gazetelerde Türkiye'de yapımına başlanacak olan F16 savaş uçaklarıyla, Reagan'ın eski yardımcısı ve NATO komutanı Haig'in Türkiye'yi ve Evren'i ziyaretiyle ilgili haberler yer aldı.

Dünyada ve bölgemizde kapitalizm savaşa hazırlanıyor. Öteki orta kuşak ülkelerini dolaşa dolaşa Türkiye'ye yaklaşan yığın savaşımı dalgasından ölesiye korkan faşist cunta da görüyor ki zamanı azalıyor. Elini çabuk tutmaya çalışıyor.

Bu arada, Teoman Erel, Yılmaz Çetiner gibi liberal burjuva yazarlar satırlarında Türkiye'nin Şili'ye, El Salvador'a dönmesinden korktuklarını belirtiyorlar, kendi kafalarına göre çözümler bularak cuntayı "uyarıyorlar". Teoman Erel en "sol" parti olan Halkçı Parti'yi kullanmayı önerirken, Yılmaz Çetiner sosyal yatırımlara ağırlık verilmesini, ücretlerin yükseltilmesini sağlık veriyor.

Türkiye finans kapitali olanağı olsa yığınları susturmak için bunları yapardı. Olanağı olmadığı için son çare olarak faşizmi dayattı. Halkımıza kan kusturuyor, komşu halkları tehdit ediyor.

Ne var ki son çaresi de tükeniyor. 12 Eylül'ün üçüncü yıldönümünü Türkiye'de işçi sınıfımız, halklarımız derin bir öfkeyle, bu kez de Kürdistan'dan Diyarbakır cezaevinden yeniden yükselen şanlı devrimci direnişle, yurt dışındaki emekçiler ise güçlü, yığınsal protesto eylemleriyle karşıladılar.

12 Eylül'ün üçüncü yıldönümünde işçi sınıfımızın faşizme, kapitalizme karşı savaş kararlılığı, en güçlü ve bilinçli ifadesini Türkiye Komünist Partisi'nin 63. kuruluş yıldönümü 10 Eylül'de partinin tartışmasına sunulan 4. Program taslağında buldu!

Yaşasın devrim!

Yaşasın devrimci silahımız partimiz!

Partimizin 63. kuruluş yıldönümü büyük coşkuyla kutlandı

64. yılına girerken Türkiye Komünist Partisi 4. Program taslağı tartışmaya sunuldu

Türkiye Komünist Partisi'nin 63. kuruluş yıldönümü 10 Eylül 1983 Cumartesi günü Köln'de yapılan coşkulu, güzel ve çok anlamlı bir toplantıyla kutlandı.

Toplantı saygı duruşuyla açıldı. Önce Levent ve Ali H. Karadağ yoldaşlar birer konuşma yaptılar. Bundan sonra, Yürükoğlu yoldaşımızın konuşması geldi ve salondaki yüzlerce kişi tarafından büyük bir coşkuyla karşılandı.

Yürükoğlu yoldaşımız konuşmasında, partimizin 4. Program taslağının hazır olduğunu duyurdu. Taslağı özetle tanıttı ve ilk adımda partinin tartışmasına sundu. Yoldaşımızın açıkladığına göre, taslak yoğun bir tartışma sürecinden geçecektir. İlk adımda parti içinde tartışıldıktan sonra yığın örgütlerinde ve açık tartışılacaktır.

Dünyanın Türkiye parçasında partimizin, devrimci görevlerini yerine getirmesine, işçi sınıfının gereksinimlerine yanıt vermesine engel olan oportünizme karşı *İşçinin Sesi* 1979'da savaş açtı. O tarihten beri partimizin kuruluş yıldönümü 10 Eylül yeni bir içerik kazandı. Şehit düşmüş yoldaşlarımızı anmanın yanısıra ve oportünist yöneticilerin görünüşte parlak, özde boş söylevlerinden kökten farklı olarak, her 10 Eylül'de devrim savaşımının sorunlarına ışık tutan yapıtlar çıktı. Bu birikim temelinde, 10 Eylül 1983 ise hepsinden daha anlamlı oldu.

Partimizin 4. Program taslağının hazırlanmış ve tartışmaya sunulmuş olmasıyla, 10 Eylül 1983, Türkiye komünist hareketinin tarihine, özel önem taşıyan bir gün olarak kazınmış, tarihsel bir anlam kazanmıştır.

4. Program taslağı, partimizin tarihinde komünizmle oportünizmin ilk kez bu denli köklü hesaplaşmasının, ülkenin koşulları, sınıfın görevleri gereği doğrunun zaferiyle sonuçlanması bir bakıma zorunlu olan komünizm-oportünizm kavgasının içinden süzülmüştür.

Ülkemizde durumun içten içe değişmekte oluşu, yoldaşımızın çok güzel dile getirdiği gibi, devrimci görevleri omuzlamaya kararlı olanlarda "zaman azalıyor" diye uyarıcı bir duygu yaratıyor.

Durum değişiyor, zaman azalıyor ve partimizin 64. yılında, parti örgütünü güçlendirme görevi büyük bir ağırlıkla öne çıkıyor. 4. Program taslağının tartışma, özümsenme süreci, 64. yılda partimizin görevlerini yerine getirmesine ışık tutacak, hız kazandıracaktır.

Yaşasın Türkiye Komünist Partisi!

KAVGA VE YORUM

İŞÇİNİN SESİ

Masrafı: İngiltere'de 50p, Almanya'da 2DM ■ Yıllık abone: İngiltere'de 15 pound, Almanya'da 50DM ■ Türkiye'den 4 kitap gönderilerek abone olunabilir. ■ Yazışma adresi: 29 Parkfield Street, London, N1, England ■ Baskı: Morning Litho Printers Ltd. (TU) ■ Gönderilen yazıları yayınlayıp yayınlamama ve tersine bir istek belirtilmedikçe düzeltme, ya da kısaltma hakkı yayın kurulunundur. Hiçbir yazı geri gönderilmez.

İçindekiler

Halk ateş püskürüyor

Yoldaşlar,
Ben 6 haftalığına Türkiye'ye izine gittim. Oradaki izlenimlerimi size anlatmak istiyorum.

Önce ...'a gitmiştim. Orada, rastlantı sonucu, bizim yoldaşlarla görüşme olanağı doğdu. Buradaki ve Türkiye'deki durumları konuştuktan sonra, bir yoldaş, geçici yol arkadaşlarını sordu. Ben de onlardan birinin Cabbar Kerim olduğunu söyledim. O yoldaş ise bana, hangi düzeyde olursa olsun bu yolda dökülenlerin olacağını, onlara *İşçinin Sesi*'nin tabanı olarak bir tekme de bizim vurmamız gerektiğini, bunu ise örgütümüzü daha da güçlendirerek başarabileceğimizi söyledi.

Türkiye'deki izlenimlerim şöyleydi: Halk Kenan Evren ve çetesine ateş püskürüyor. Herkes küfrediyor.

Ben bir kahveye gitmiştim. Televizyonda "Olayların İçinden" programında Kenan Evren'in konuşması yayınlandı. Hemen oradan biri, "kapatın şu televizyonu, şu...'nın sesini duymayalım, bıktık be" dedi. Başka biri, "...haklısın be kardeşim, bıktırdı bizi" dedi. Başka biri ise "lanet herif, hangi yüzle çıkıp konuşuyor, yaptığı tek şey var, o da zam, zam, zam, üstüne bir de baskı" dedi ve en ağır küfürleri etti.

Bu tür lafları ve küfürleri, insan aile toplantılarında daha sık duyabiliyor. Hele o toplantılarda çocuğu ve kardeşi hapiste olan biri olursa, halkın nefreti daha iyi gözüküyor.

Bir taksiciyle ise aramızda şöyle bir konuşma geçti: Ben bugünkü durumların nasıl olduğunu ve yaşamın nasıl gittiğini sordum. O bana cevap olarak, biz gençlere solculara kızıyorduk, ama şimdi anladık ki esas kızılması gerekenler bizmişiz dedi. Ama onlarda da suç vardı, dedi. Ben de onların suçu neydi diye sordum. Ne olacak, dedi, hep birbirlerine girdiler. Ama hele şu demokrasiye bir dönelim, bakalım o zaman neler oluyor, bir daha bizi böyle ezemezler, dedi. Yanlış düşünce de var ama öfke fışkırıyor.

Bu ve benzeri olaylar da gösteriyor ki halkın kini yavaş yavaş ayaklanmaya dönüşüyor ve Türkiye'de örgütümüz çalışıyor.

Zeki Tanır, Almanya

Ağlama duvarı edebiyatından bıktık

Değerli *İşçinin Sesi,*
Ben şimdiye kadar hemen hemen bütün diğer siyasetlerin yayınlarını okudum. Bazen kendi kendime düşünürdüm: Bu cunta olmasaydı bu insanlar ne yazacaktı acaba?

Cunta başa geleli üç yıl oldu ve bugüne kadar hep aynı şey. Cunta böyle vurdu, böyle kesti... Yayınların tarihi değişik ama içi hep aynı. Hiç faşist cuntanın yaptıklarını doğal gören yok. Sanki umut bekliyorlar!

Menşevikler için de aynı şey geçerli. "52 DİSK yöneticisi serbest bırakılsın" diye her hafta ortalık demeç doluyordu.

Sanki cunta sadece 52 DİSK yöneticisine işkence yapıyormuş gibi.

Bugün de hep aynı şey. *İşçinin Sesi*'nin dışında kimseden, ne yayınlarından ne de ağızlarından işçi sınıfı diye bir söz duyulmuyor. Artık cuntayı yeteri kadar tanıdık. Biz devrimciler olarak çok hata yaptık. Bunlar bir yana... Biz bundan sonra ne yapacağız, ne yapmamız gerekiyor? Bizim için şimdi geçerli olan asıl bu.

İşte bu noktada *İşçinin Sesi*'nin ve diğer siyasetlerin arasındaki fark o kadar çok ki, o kadar açık ki, hiç kimse inkar edemez!

Başarılar dilerim,

Nevin C.
Zürih

HABERLER

TKP-*İşçinin Sesi* Ege örgütünün basıp dağıttığı bildiriyi yayınlıyoruz

Türkiye işçi sınıfı sömürü zincirlerini devrimle parçalayacaktır

Türkiye kapitalizmi bunalımı çözemiyor. Bunalımın yükünü faşist terörle işçilere, emekçilere yüklüyor.

Faşizm altında yaşanan üç yılın, işçi sınıfımız ve emekçi halkımız açısından kısa özeti, ağır ekonomik, toplumsal, siyasal baskı ve terördür. Faşizm yalnızca yüzbinlerce devrimciyi, demokratı zindanlara doldurmakla kalmamış, ülkede yaşamın her alanını zindana döndürmüştür. Ardı arkası kesilmeyen zamlar hergün işsizler ordusuna eklenen binlerce kişi. Cunta işçi ve emekçinin öfkesinin patlamasından duyduğu korku ile, siyasal yaşamı "12 Eylül ile uyum" sınırlarında tutabilmek için burjuva muhalefeti bile tehlike sayıyor. Faşist cuntayı aratmayacak bir "sivil faşist hükümet" kurabilmek için çabalıyor.

Emekçi halkın demokratik örgütlülüğünü engelleyebilmek için Sendikalar ve Dernekler Yasası cunta yararına yeniden düzenlendi. Faşist cuntanın, sendikalar ve derneklerde uzantısı olan sınıf hainleri, yerlerini korumak, cuntaya sadık olduklarını göstermek için cuntaya karşıymış gibi basına demeçler vererek, işçi sınıfımızın ve emekçi halkımızın savaşımını bulandırmaya çabalıyorlar. Bu hainleri tanıyalım.

Bugün işyerlerinde, semtlerde mücadeleyi yükseltmedikçe faşist cuntanın halkımıza verebileceği ne var? En demokratik, ekonomik haklarımız için vereceğimiz mücadele cunta için yıkıcı, bölücü ve illegaldir. Biriken hoşnutsuzluğumuzu örgütlü güce dönüştürerek cuntayı alaşağı edelim.

Türkiye'de faşizm yalnızca halkımızın yaşamını zindan etmiyor, bölge halklarının yaşamını da zindan etmeye çalışıyor. Yıllardır emekçilere dayatılan açlıkla, pahalılıkla, işsizlikle, ağır siyasal baskılarla, yığınsal kırımlarla, burjuvazinin kışkırtabileceği haksız savaşlarla başedebilmek için, faşist cuntanın oyunlarını bozmak, onu devrimle alaşağı edebilmek için, çifte enerjiyle, sınıf bilinciyle, çelik disiplinimizle, devrimci özverimizle çalışalım. Faşizmin parmaklıklarını parçalamak için güçlerimizi birleştirelim.

Faşist cuntanın zamlarını da, düzenini de başına çalacağız!

Tanklarla gelen devrime gitmelidir!

Cezaevinde direnen yiğitlere selam olsun!

Yaşasın Kürt ve Türk halkının mücadele birliği!

Yaşasın partimiz TKP!

TKP-*İşçinin Sesi*

Diyarbakır cezaevinde binl rce d vrimci tutuklu direnişte

Faşizmin baskı ve işkencelerine karşı cezaevlerinden yükselen ve uzun süredir Anadolu'yu dolaşan başkaldırı dalgasının bir parçası olarak Diyarbakır cezaevinde yine eylem başladı. Bilindiği gibi, bundan önce de Diyarbakır cezaevinde şanlı eylemler olmuştu.

Faşist baskılara karşı başkaldırı eyleminin başladığı, ilk olarak, PKK davasından yargılanan devrimciler tarafından 1 Eylül'deki duruşmada açıklandı. Bundan sonra, Özgürlük Yolu, DDKD ve KAWA davalarının 5-6 Eylül'deki duruşmalarında da aynı açıklama yapıldı.

Devrimci tutukluların yaptıkları açıklamaya göre, Diyarbakır cezaevinde 35. koğuştaki 110 kişi ölüm orucuna, geri kalan 2 bin 119 kişi ise açlık grevine başladı. Eylem, 1 Eylül'de başladığına göre, şu sıralarda 15. gününü geçmiştir.

Faşist cuntanın silahlı güçlerinin Diyarbakır cezaevindeki tutuklulara karşı saldırıya geçtikleri ve silah seslerinin tüm çevreden duyulduğu bildirilmektedir. Bunun üzerine tutuklu aileleri cezaevi önüne toplaşmış ve çeşitli gösteriler yapmışlardır. Gösteri yapanlardan gözaltına alınanlar olmuştur.

Diyarbakır ve yöresinde eylemin çok geniş yankısı olmuştur. Konuşulan baş konu cezaevindeki direniştir. Çevre halkı, direnişten konuşurken, aynı zamanda faşizme duyduğu nefreti dile getirmektedir.

Eylem Avrupa'da da geniş yankı yapmaya başlamıştır. Almanya'da bunu daha da yaymak, eylemle dayanışmayı yükseltmek için 11 Eylül'de, BİRKOM'un da içinde bulunduğu çeşitli sol hareketlerin temsilcileri Köln'de biraraya gelmiş ve ne gibi eylemler yapılabileceğini gözden geçirmişlerdir.

Toplantıda bir bildiri basılıp dağıtılması, ayrıca bir basın açıklaması yayınlanması, Bonn'da bir basın toplantısı yapılması, Federal Almanya Parlamentosu önünde ortak bir gösteri örgütlenmesi, otoyollarda, dörtyol ağızlarında oturma grevi yapılması gibi kararlar alınmıştır. Alınan kararları yaşama geçirmek üzere, eyleme yalnızca destekleme düzeyinde değil fiilen katılabilecek durumda olan örgütlerden oluşan bir koordinasyon komitesi kurulmuştur. Bunun içinde BİRKOM'dan Dev-Yol, PKK ve *İşçinin Sesi*'nin, ayrıca Kom-Kar, ATİF, DİDF, FİDEF'in bulunması kararlaştırılmıştır.

Alınan eylem kararları yaşama geçirilmektedir.

TKP- İşçinin Sesi *militanları miting alanını "Tanklarla gelen devrimle gitmelidir" belgisiyle çınlattı.*

12 Eylül faşist darbesi binlerce devrimcinin katıldığı merkezi Köln eyleminin yanı sıra Avrupa'nın birçok kentinde de yürüyüş ve mitinglerle lanetlendi. Bu yığınsal eylemler ülkemizde yeniden yükselen başkaldırı eğilimine güçlü bir destek oluşturdu.

Darb nin üçüncü yıld¨nümünde faşizme karşı güçlü bir ses yükseldi

Faşist darbenin üçüncü yıldönümü, Türkiye'de Diyarbakır cezaevinden yeniden yükselen başkaldırı eylemi ve genel olarak halk arasında güç kazanan başkaldırı eğilimiyle karşılandı. Avrupa'da ise yığınsal protesto eylemleri yapıldı.

Türkiyelilerin bulunduğu tüm Avrupa ülkelerinde çeşitli eylemlerle faşizm lanetlendi. Bunlar arasında en yığınsal protesto gösterisi Almanya'da yapıldı.

Köln

Merkezi olarak Köln'de yapılan, hemen tüm sol hareketlerin birlikte örgütlediği ve yürüdüğü, Türkiyeli, Alman ve çeşitli uluslardan çok kalabalık bir yığının katıldığı gösteriyle faşizme karşı güçlü bir ses yükseldi.

10 Eylül Cumartesi günü yapılan gösteriye Dev-Yol, Kom-Kar, PKK, Partizan, Halkın Kurtuluşu, FİDEF, Alman Komünist Partisi DKP, komünistlerin Gençlik Örgütü, Yeşiller gibi çok sayıda örgütün yanısıra, *İşçinin Sesi* de katıldı.

Önce yürüyüş oldu. Yürüyüşte faşizme karşı Türkçe ve Almanca belgiler bağırıldı, marşlar çalındı. Çevrede Türkçe ve Almanca yayınlar, bildiriler dağıtıldı. Türkiyelilerin yoğun olduğu bazı semtlerden geçen yürüyüş kolu, çevredeki işçilerden destek ve sempati gördü.

Yürükoğlu, Emine Engin, Yalçın Çağlar ve Ali H. Karadağ yoldaşlarımızın da içinde bulunduğu *İşçinin Sesi* kortejinden devrimci belgiler gür sesle çınladı. "Faşizme karşı tek yol devrim", "Demokrasiye giden tek yol devrim", "Kürt halkına ayrılma hakkı", "Tanklarla gelenler devrimle gitmelidir" gibi belgiler bağırıldı, megafondan coşkulu konuşmalar yapıldı. Kalabalık kortejde yoğun bir kızıllık göze çarpıyordu. En önde yürüyen sancağın ardında çok

sayıda flama ve kızıl bayrak dalgalanıyordu. Kızıl gömlekli görevliler vardı. Disiplinli ve düzenli bir biçimde yüründü.

Yürüyüşten sonra miting oldu. Miting alanında çeşitli panolar asılmıştı. Bu arada, Erek yoldaşımızın, tanklarla gelenlerin devrimle gidişini canlandıran büyük panosu da göze çarpıyordu. Alanda yayın satışı oldu, belgiler atıldı, çeşitli konuşmalar yapıldı. DİSK adına Yücel Top konuştu. Ayrıca, bu yıl faşizmin 10. yıldönümünü şanlı gösterilerle protesto eden Şili halkı adına bir sözcü konuştu. Mitingden sonra eylem başarıyla sona erdi ve Alman basın-yayın organlarında geniş yankı buldu.

Paris

Faşist darbenin üçüncü yıldönümü, Paris'te de yığınsal bir gösteriyle lanetlendi. Burada da eylemi çeşitli sol hareketler birlikte örgütlediler ve eyleme birlikte katıldılar.

Katılım önceki eylemlere göre yüksekti. Yürüyüşe katılan hareketler yürüyüşten sonra alanda kendilerine özgü gösteriler yaptılar. Eylem böyle son buldu.

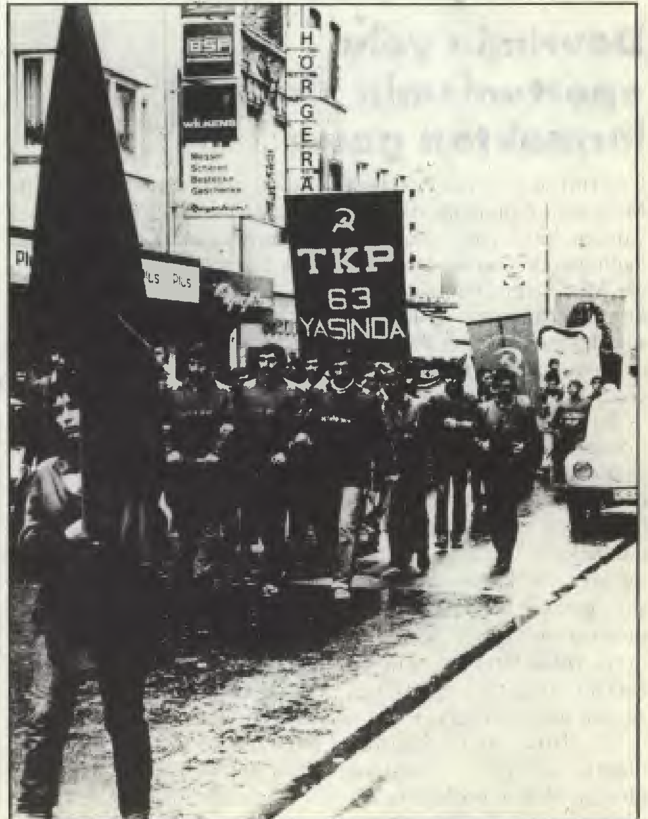
Eyleme *İşçinin Sesi* de katıldı. Canlı, militan, disiplinli, kızıl bayraklarla, sıra sıra pankartlarla donanmış bir kortej oluşturdu. "Demokrasiye giden tek yol devrim", "Kürt halkına ayrılma hakkı", "Tanklarla gelenler devrimle gitmelidir", "Yaşasın proletarya enternasyonalizmi" belgileri ve Fransızca olarak da "Kahrolsun faşist cunta" belgisi atıldı.

Yürüyüşün sonunda, bazı hareketler alanda ant içtiler, *İşçinin Sesi* de Enternasyonal'i söyledi.

Avrupa'nın başka yerlerinde de protesto gösterileri yapıldı. Bunların hepsi gösterdi ki yurt dışındaki işçilerden, gençlerden faşist cuntaya karşı güçlü bir ses yükselmektedir ve bu ses Türkiye'de faşizme karşı savaşla güçlü bir dayanışma uyandırmaktadır.

Faşist cuntayı lanetleme eylemlerinin çoğunluğuyla 10 Eylül'e rastlaması, komünistler için özel bir anlam da taşıdı. Partimizin 63. yıldönümünde, yoldaşlarımız daha büyük bir coşku ve sorumlulukla eylemlere katıldılar.

Yukarıda: İşçinin Sesi *korteji kıpkızıl bayrakları, flamalarıyla Köln sokaklarında.*
Aşağıda: 12 Eylül faşist darbesini protesto eyleminin TKP'mizin kuruluş gününe rastlaması, eyleme, yoldaşlarımız için ayrı bir anlam verdi.

Kuduz salgınına karşı savaş bile Turkiye'de devrim sorunudur

Yoldaşlar,
Son günlerde burjuva basınında baş sayfalarda büyük puntolarla, Türkiye'deki kuduz salgını üzerine haberler çıkıyor. Bu kuduz salgını olayını birkaç yönden ele almak istiyoruz.

Burjuva basını olayın özüne inmeyip, yönetimin alacağı bir takım önlemlerle atlatılacağını iddia etmektedir. Yönetim bir takım göstermelik önlemlerle geçici çözümler getirince de, aklınca insanlarımızın varolan mekanizmaya güvenlerini (!) sağlamaktadır.

Ama ortada olan bir olgu var ki o da, artık gelişmiş ülkelerde tamamen ortadan kalkmakta olan kuduz mikrobu (son beş yılda ABD ve İngiltere'de kuduzdan yalnızca birer kişi ölmüş) ülkemizde hızla yayılıyor. Sağlık Bakanı'nın açıklamasına göre geçen yıl kırsal alanda salt kuduzdan 5000 kişi ölmüş, ancak kendisi, durumun bu yıl o kadar vahim(!) olmadığını, çünkü ölenlerin sayısının daha 5000'e ulaşmadığını söylüyor! Sayının bu denli kabarık olmasına neden olarak da kırsal kesimde yaşayan halkımızın tedbirsizliğini öne sürüyor! Utanmazlık bu kadar olur.

Evet, insanlarımızın büyük bir çoğunluğu rastgele yaşıyor, canlarına, sağlıklarına önem verecek durumda değildir. Bu bireysel olarak insanların seçimleriyle açıklanamaz. İçinde yaşadıkları toplumun emekçilere ne getirdiği ile açıklanabilir ki bu da, hele bizimki gibi çarpık bir kapitalizm açısından sıfırdır.

Ayrıca sorun salt halkın sağlık eğitimi ile de açıklanamaz. Bu, önlemin yalnızca bir boyutudur. Asıl önemlisi mikrobun kökünün kurutulmasıdır. Bu da kırsal kesimde, özellikle hayvancılıkla uğraşan alanlarımızda alınacak somut tedbirlerle sağlanabilir. Sağlık alanında reform düzeyindeki bazı değişmelerle gerçekleştirilebilecek gibi görünen bu olay, bizimki gibi bir toplumda, sağlık alanında da köklü önlemler gerektirmektedir. Bizde kuduz salgınına karşı bile gerekli olan, teknolojinin ve bilimin olanaklarından halkın yararlanmasını sağlayacak bir toplumsal örgütlenme, yani sosyalizmdir!

Hiçbir yorum yapmadan, yazımızı söz konusu gazetelerden birinden aldığımız iki haberle bitirmek istiyoruz:

Birinci sayfada yaşlı bir kadının kudurarak öldüğü yazılırken, son sayfada ASELSAN'ın (Askeri Elektronik Sanayii) geliştirdiği yeni bir radar sistemi ile artık 40.000 km uzaklıktaki düşman araç ve gereçlerinin tesbit edilebilmesinin olanaklı olduğu, bunun bir eşinin yalnızca ABD'de olduğu haberi verilmekteydi!

Kapitalizmin tüm alçaklığı, halk düşmanı özü, bizimki gibi ülkelerde işte böyle sırıtıyor.

En içten selamlarımızla!

Direniş, Ankara

Devrimin yolu oportunizmin zincirini kırmaktan geçer

Çağımızda emperyalizm Marksizm-Leninizme dört bir yandan saldırıyor. Bununla bağlı olarak, Oktobr Devrimi'yle Marksizm-Leninizmin ilk kez ülke çapında uygulamaya sokulduğu Sovyetler Birliği'ni de içten dıştan çökertmek için çok uğraştı, uğraşıyor.

Burjuvazi Marksizm-Leninizme ne kadar saldırırsa saldırsın, boşunadır. Tarihin çarkı, işçi sınıfından, komünizmden yana dönüyor. Komünistlerin görevi, gerek burjuvaziye karşı sınıf savaşını, gerekse kendi içine sızan burjuva görüşlerle hesaplaşmayı yükselterek, tarihin bu çarkını örgütlü ve bilinçli olarak hızlandırmaktır.

Biz Türkiyeli komünistler olarak, dünyanın neresinde olursak olalım, proletarya enternasyonalizmi ilkelerinden ödün vermeden, Marksizm-Leninizme gelecek her türlü saldırıya şiddetle karşı çıkarak savaşımımızı bilinç ve kararlılıkla sürdüreceğiz. Bugün *İşçinin Sesi*'nin sürekli oportünizme karşı ideolojik savaş vermesini anlamsız ve zararlı bulanların kendileri zararlı bir iş yapıyorlar.

Türkiye komünist hareketi oportünizmin acısını çekti. Tarihten ders çıkararak yolumuza devam edeceğiz. Oportünizmin dünya ve Türkiye proletaryasına yaptığı ihanetin, Türkiye Komünist Partisi'ne karşı işlediği suçların hesabını soracağız. Bu her komünistin görevidir. Oportünizme karşı açtığımız bayrağı, ta komünizm kurulana dek dalgalandıracağız.

Geleceği TKP'miz kuracak!

N.K. Zürih

Sosyalist Çocuklar Kulübü'nden mektup

Ya kazanacağız ya kazanacağız

İşçinin Sesi,
Biz komünistler bütün faşistleri yeneceğiz. Ama bir şartla: Eğer çalışmazsak tabii ki kazanamayız.

Mutlaka biz kazanacağız. Eğer zaten kazanamazsak mutlaka en sonunda biz kazanacağız.

Işık

Gazetemiz örgüt ağı yaratıyor

Gazete kollektif örgütlenmeyi sağlayan, ideolojiyi ve siyaseti, açık ve net olarak yığınlara götüren ajitasyon ve propaganda aracıdır. Merkezi bir gazete temelinde örgütlenmek, merkezi bir örgütlenmedir.

Bazı işçiler gazeteyi ilk aldıkları zaman, içeriğini ve ne demek istediğini tam anlamayabilirler. Ancak gazeteyi yeni alan kişilerle ilişkileri sürdürüp, iyice anlamaları sağlanabilir. Bu militanlarımızın görevidir.

Gazete satışlarına çıkıldığı zaman, özellikle elden dağıtıldığı zaman işçilere gazetenin içindeki ana fikirleri anlatmak çok önemlidir. Yoksa gazeteyi insanların eline verip, parasını almak, örgütlenme için gerekli olan ilişkiyi sağlamaz. *İşçinin Sesi*'nin okuyucularını aynı zamanda örgüt sempatizanı, giderek örgüt militanı yapma çalışmalarımızı hızlandırmalıyız, hızlandırıyoruz.

İşçinin Sesi gazetesi Fransa'da ilk olarak çok küçük bir sayıyla dağıtıma başladı. Şimdi ise bunun on katı dağıtmayı hedefliyoruz. Bu yoldaşların kollektif çalışmalarının bir ürünüdür. Kollektif ve programlı çalışma hızlı biçimde sürdürülürse bu sayı çok daha artacaktır. Bütün yoldaşlar bunu kendi deneyimlerinden gördüler. Satışlar, Paris'teki Türkiyeli işçilerin adlarını, çalıştıkları işyerlerinin, oturdukları bölgelerin adreslerini saptayarak gerçekleştirildi. Hem gazete satışları artış gösterdi, hem de yeni sempatizanlar çıkardık. Tüm yoldaşların kollektif çalışmalarıyla çok daha yeni ilişkiler çıkartılabilinir. Bunun için çalışıyoruz.

Devrimci teori olmadan, devrimci hareket olmaz!

Oportünizm yenilmeden burjuvazi yenilmez!

Ramazan Duru, Paris

Bütün ülkelerin proleterleri birleşin!

Karkêren hemû welatan yekbın!

İŞÇİNİN SESİ

Tanklarla gelen devrimle gitmelidir!

Yıl:10, Sayı:242
19 Eylül 1983

ÇEK-AL

10 Eylül 1983 günü K¨ln’d düzenlenen TKP’nin 63. kuruluş yıldönümü toplantısı

Açılış

Toplantıyı Ali H.Karadağ yoldaşımız şu sözlerle açtı:

Yoldaşlar!

Türkiye Komünist Partisi’nin 63. kuruluş yıldönümü toplantısına hepiniz hoşgeldiniz. Şimdi şehitlerimizin anısına hepinizi bir dakikalık saygı duruşuna çağırıyorum.

(Saygı duruşu)

Yoldaşlar!

Toplantımızın ilk konuşmasını 10 Eylül toplantılarının bir geleneği olarak bir işçi yoldaş yapacak. Levent yoldaşı konuşmasını yapmak için kürsüye çağırıyorum.

Levent yoldaşın konuşması

Değerli yoldaşlar!

TKP 63 yılını doldurdu. 1920’lerden 1973’e, partimizin tarihi giderek likidasyon tarihi olmuştur. Parti, 1973’de yeniden kurulma dönemine girdi, atılıma geçti.

İşçi sınıfımız 1960’lardan sonra, özellikle 1970’lerden sonra, kendi sınıf partisini, komünist partisini arar durma gelmişti. TKP bu dönemde yığınları sarmaya başlamış, kısa sürede güçlenmiştir. Ancak partimiz tek bir şeyde bütünleşememiştir: İdeolojik birlik. İşte en önemli sorun burada yatmaktadır.

Ülkemizde devrim-karşı devrim boğuşması hızla artarken, sınıf mücadelesi keskinleşirken, ortama uygun taktikler, eylemler gerekiyordu. İşte bu dönemde oportünizme başkaldırış, Leninci çizgi yaratmanın ilk adımı oldu. Öncü, gerçekten Marksist-Leninist bir partiye ihtiyaç vardı. Çünkü iki yol vardı: Ya faşizm ya ileri demokratik halk devrimi. *İşçinin Sesi* böyle bir dönemde, böyle canalıcı bir dönemde ortaya çıktı. “1 Mayıs İstanbul’da kutlanmalıdır!”, “İşçiler silahlanın, devrime hazırlanın!” belgilerini attı. Tariş direnişlerinde, İzmir ayaklanmasında aktif yerini aldı.

Bu dönemde, doğru siyaset henüz yığınları sarmamıştı. Kısa sürede karşı devrim üstün geldi. Karşı devrimin gelmesiyle Eşgüdüm Komitesi Üst Bürosu 14 Eylül’de cuntanın faşist olduğu-

nu açıkladı. Partimizin oportünist kanadı ise cuntanın faşist olmadığını üç yıl ısrarla savunduktan sonra, geçtiğimiz ay, cuntanın faşistleştiğini ilan etti. TKP içindeki kavgada tarafların konumlarını bu örnek iyi anlatıyor. Bizim menşeviklerimiz ancak üç yıl sonra nihayet faşist diyebildiler. Bu şunu gösteriyor: Biz Türkiye'de devrimi yapacağız. Bizim menşevikler durup düşünecekler, hakikaten devrim oldu diyecekler. Bunlar tarihin gerisinden geliyorlar.

Yoldaşlar, ülkemiz içten içe kaynıyor. Türkiye toplumu devrim istiyor. Görevlerimiz olağanüstü ve önemlidir. Türkiye Komünist Partisi'nin 64. yılı bu görevleri yerine getirmede önemli bir yıl olacaktır. Tarihin bize yüklediği görevleri hakkıyla yerine getirmek için vargücümüzle çalışacağız ve başaracağız.

Yaşasın Türkiye Komünist Partisi!

Yaşasın TKP-*İşçinin Sesi!*

Kahrolsun faşist cunta! Faşizme karşı tek yol devrim!

A. H. Karadağ yoldaşın konuşması

Yoldaşlar! Bugün TKP'nin 63. yılını, TKP-*İşçinin Sesi* hareketinin varolduğundan bu yana da 5. TKP kuruluş yıldönümünü kutluyoruz.

Beş yıldır TKP'nin kuruluş yıldönümü toplantıları, yeni ve ayrı bir önem kazandı. Bu toplantıların her birinde, Türkiye devrim hareketinin önündeki sorunlara ışık tutan ürünler verildi.

TKP içindeki kavga eski ile yeninin, oportünizm ile devrimci kanadın kavgasıdır. Dört yıldır süren kavga oportünizmin sergilenmesini, deşifre edilmesini önemli ölçüde sağlamıştır. Bugün önümüzdeki sorun, Türkiye Komünist Partisi'nin önündeki görevleri doğru, Leninci çizgiyi bütün açıklığıyla koyabilmektir. Bu salonda yaptığımız toplantının böyle bir anlamı var. İleride tarihin değerlendirmesinin bu yönde olacağına inanıyoruz. Türkiye Komünist Partisi'nin 63. kuruluş yıldönümü toplantısında, konuşmasını yapmak üzere TKP-*İşçinin Sesi* hareketinin kurucusu ve önderi Yürükoğlu yoldaşımızı buraya çağırıyorum.

Yürükoğlu yoldaşın konuşması

Partimizin 63. yıldönümü hepimize kutlu olsun. Nesiller boyunca halkların kurtuluşu için ölenleri, işkencelerde, hapislerde direnenleri saygıyla selamlarım.

1983 yılı partinin bütününde H.Erdal olayı çevresinde gelişti. Erdal yoldaşın tasfiye biçimi, ardından getirdikleri gerekçeler, partizan kliğinin partimizin kötü alışkanlıklarının yalnızca dolaylı bir temsilcisi değil, doğrudan ürünü, ta kendisi olduğunu açıkça ortaya serdi.

İ.Bilen'in tasfiyesi, bu oportünist kliğin parti yönetimini bir kadro halinde ele geçirdiğini anlattı.

Bu kliğin parti yönetimini ele geçirdikten sonra yaptığı ilk iş, Demirel'i cepheye çağırmak, devrim hareketinde komünistlerin hegemonya istemediğini, kurulacak ilerici bir hükümette yer almak gibi istekleri olmadığını söylemek oldu.

Son yaptığı da, sizler belki bilmiyorsunuz, 10 Eylül 1983 Köln Yürüyüşü Hazırlık Komitesi'ne Türkiye'den aldıkları(!) bir enformasyon getirmek oldu. Buna göre cunta, Köln mitingine silahla saldırmak üzere Almanya'ya 600 tane tam silahlı polis göndermiş! Bu bilgiyi Türkiye'den mi, Almanya'dan mı, neredense duyup getirdikleri için (eğer kendileri uydurmadılarsa) suçlamıyorum. Fakat nedense insanların psikolojilerini geriye çekici bilgileri hep bunlar getirirler. Türkiye'de de defalarca, şunu yapmayalım faşizm gelir, bunu yaparsak geliyorlar diyen bunlar değil miydi?

Yoldaşlar, bu oportünist yönetim, son yıllarda Sovyetler Birliği ve sosya-

lizm üzerine getirdiğimiz görüşler nedeniyle bize anti-Sovyet çığlıklarıyla, ağzından köpükler saçarak saldırıp durdu. Şimdilerde, sıkı durun, bu fikirleri aynen söylemeye başladıklarını duyarsanız hiç şaşırmayın. Çünkü sanıyorum, Andropof yoldaşın yönetiminde SBKP de "anti-Sovyet" olmaya başladı. Bir süredir Sovyetler Birliği'nin yayınlarını izleyen yoldaşlar gayet iyi görmüşlerdir ki, yeni yönetim bazı yanlışları geri çekmekte, birçok konuda doğru görüşler öne sürmektedir.

Sovyetler Birliği'nden açılmışken güncel bir sorunda tutumumuzu belirtmek gerekir. Sivil bir yolcu uçağının düşürülmesi, 269 insanın yok yere ölmesi, tüm insanlık ailesiyle birlikte üzüldüğümüz, son derece acı, şanssız bir olaydır. Ancak bu olayın asıl sorumluluğu, sivil bir uçağı ördek tuzağı olarak kullanmaya kalkışan, bu uçağın ışıksız, uyarılara aldırmadan, radyo haberleşmesinde kasıtlı olarak yanlış bilgi vererek 2,5 saat — 300 mil Sovyet hava sularını en hassas bir askersel bölgede ihlal etmesini hazırlayan ABD emperyalizminin omuzlarındadır. Sovyetler Birliği, uluslararası hukuk çerçevesi içinde tüm uyarıları yerine getirmiştir. Bu acı olayı iğrenç biçimde sömürmeye çalışan ABD'nin ise, bunları söylerken aynı anda Lübnan'da bir başka ülkenin suçsuz ve haklı insanını bombalamasını lanetliyoruz.

Geçtimiz yıl içinde menşevikler parti içi krizde zararlı çıktılar ve partinin savaşçı kesimi çok değerli yoldaşlar kazandı. Bu yoldaşların katkısı pratik çalışmalarımızda hemen hissedilmeye başlandı. Bunu hepimiz yakından biliyoruz.

Yoldaşlar, ülkenin durumu örgütlenmeye büyük bir hız vermemizi gerektiriyor. Örgütlenme seferberliğinin getirdiği alışkanlıkları daha ısrarlı uygulamamız gerekiyor. Bu yılın vurgusu *örgüt* olacaktır. 10 Eylül toplantısını Almanya'da yapmamızın anlamı budur.

Sözümüzde durduk

Yoldaşlar, bildiğiniz gibi Türkiye Komünist Partisi, Büyük Ekim Devrimi'nin doğrudan etkisi altında, yeryüzünde yeni bir çağ açıldığı dönemde, 10 Eylül 1920'de kuruldu. Mustafa Suphi yoldaşın liderliği altında Bakü'de toplanan I. Kongre, ülke içindeki ve dışındaki komünist gurupları birleştirdi ve partimizin I. Programı'nı kabul etti.

Ardından gelen yıllar partiye çok çetin koşullar dayattı. Onbeşler'in Kemalciler eliyle Karadeniz'de boğdurulması, partinin en seçkin yönetim kadrosunu bir anda yitirmesi, gelecekte karşılaşılacak tüm sorunların altında yatan önemli bir neden oldu.

Yine de o yıllarda parti tüm ağır teröre, işçi sınıfının azlığına, toplumsal ortamın hazır olmamasına rağmen çalışmalarını olabildiğince sürdürdü. 1926 yılında Viyana'da Şefik Hüsnü yoldaşın yönetiminde toplanan, Nazım Hikmet yoldaşın da katıldığı konferans, ülkenin değişen koşullarını yansıtacak biçimde partimizin II. Programı'nın hazırlanması kararını aldı. Bu program daha sonra 1929'da örgütlere sunuldu ve 1930 yılında yayınlandı.

1932'de partinin 4. ve *son kongresi* toplandı. Bu iki yıl içinde ne olduysa, 1930'da kabul edilen programı, 1932'de toplanan kongre sekter buldu ve değiştirilmesini kararlaştırdı. 1973'de ortaya çıkan III. Program'ın "giriş" bölümünde de II. Program için sekter denir. Yine 1973 programının "giriş" bölümündeki anlatımıyla bu karar, "parti yönetiminde uzun süre oportünistlerin program ve tüzüğün yenilenmesi önerilerine aldırmamaları" nedeniyle tam 41 yıl yerine getirilemedi! Yalnızca bu gerçek bile TKP'de bugün yürüyen kavganın çerçevesini ve derinliğini, nasıl bir kanserle karşı karşıya olduğumuzu iyi anlatıyor.

Bu bir yana, durumu tam olarak anlamak da pek olanaklı değildir. Sekter denilen bir programı oportünist dedikleri bir yönetim değiştirmek istemiyor, bunun için 41 yıl direniyor. Bir de bugünkü oportünistler, sekter bir programı değiştirmemek için 41 yıl direnmiş bir yönetime oportünist diyor. İşin içinden çıkmanın olanağı yok.

Elimizde belge yok ama sezgiyle de olsa toplumsal bir olay olduğu için akıl yürütebiliriz. 1930-1932 arası Komintern'in çizgi değiştirme yıllarıdır. 1928'de toplanmış olan Komintern 6. Kongre kararlarının "sekter" bulunup, 7. Kongre'nin ideolojik platformunun hazırlanmakta olduğu yıllardır. Bu çark edişle, bizim programın sekter bulunması ve yeni program istenmesi ardından, 1932'den bu yana TKP bir daha belini doğrultamamıştır. Demek ki partinin çoğunluğuna karşı bir istek dayatılmıştır. Bu tarihlerden başlayarak partinin sürekli olarak birkaç yönetim merkezi yaratması, "parti yönetimi hangisidir" sorusunun sürekli olarak canlı kalması da bu yargıyı destekler. Kim, nasıl dayatmış, bunu da elbet *İşçinin Sesi*'ne geçecek yeni yoldaşlarla beraber yeni belgeler ortaya çıktıkça öğreniriz.

1950'lerle beraber, giderek çalışmasını iyice tatil eden parti, örgütsüz, programsız, tüzüksüz 1970'e dek geldi. Bu tarihlerde başlayan yeniden örgütlenme çabası, yeni bir programın da yazılması gereğini dayattı. Özellikle Yakup Demir yoldaşın yazılarında getirdiği çerçeveye dayanan III. Program'ın yazılması 1973 yılında bitti, 1974 yılında parti örgütleri onayladı. Bu program en başta Yakup Demir ve İ.Bilen yoldaşların ürünü oldu.

I. Program dışındaki öteki iki program bir kongrece onaylanmadı. Partimizde 1932'den bu yana kongre toplanmadı. III. Program'ın kendisi de eklektik, oportünist bir program oldu.

Böyle bir kalıtım altında, partinin oportünizmin elinden kalıcı olarak çekilip alınması davasına baş koyan komünistler, 1979 yılında açık-örgütlü-disiplinli kavgalarını başlattılar. 1980 yılında toplanan TKP Leninci örgütlerinin I. Konferansı, Marksizmi ve Türkiye'yi doğru yansıtan IV. Program'ın hazırlanmasını ve toplanması gereken 5. Kongre'ye sunulmasını kararlaştırdı.

1981 yılında toplanan TKP Leninci örgütlerinin II. Konferansı bu istemleri yineledi.

IV. Program, Türkiye'de devlet-tekelci kapitalizminin oluştuğu, yönetici sınıfın gitgide emperyalistleşme zorunluluğuna dayandığı, yayılmacı eğilimlerin belirleyicilik kazanmaya başladığı, bu amaçlara erişemediği için de kapitalizmin çıkmazda olduğu, ekonomik-toplumsal sorunların ancak devrimle çözülebilir olduğu bir aşamanın programı olacaktır.

Yoldaşlar! 10 Eylül 1983'de, partimizin 63. kuruluş yıldönümünde hepinizi sevindirecek bir açıklama yapabildiğim için gerçekten mutluyum. *Sözümüzde durduk!* Türkiye Komünist Partisi'nin IV. Programı hazırdır. Bu toplantıyla tartışmaya açıyorum.

IV. Programın kurgusu

Yoldaşlar, Lenin'e göre bir program üç fikir gurubunu kapsamalıdır: 1) Program partinin temel görüşlerini formüle etmelidir. 2) Acil siyasal görevleri tam

tamına ortaya koymalıdır. 3) Ajitasyonel eylem alanını kapsayan acil istemleri göstermelidir.

Yine Lenin'e göre birinci gurupta programın formüle etmesi gereken temel görüşler şunlardır: Ülkenin ekonomik gelişme düzeyi, egemen üretim tarzı. Bunun sonucu olarak toplumda ezilmenin ve sömürünün artışı. Proletaryanın toplumdaki rolü ve sonul amacı.

İkinci gurupta ortaya konacak acil siyasal görevler, ana düşmanı ve işçi sınıfının bağlaşıklarını ayırmak, devrimin stratejisini çizmek olacaktır.

Üçüncü gurupta yer alacak olan ajitasyonel eylem alanını kapsayan acil istemleri de Lenin üç parçada ele almıştır: a) Ülke çapında istemler. b) İşçi sınıfı için istemler. c) O tarihin Rusya'sı açısından köylülük için istemler.

Bugün taslak olarak tartışmaya sunduğumuz TKP'nin IV. Programı altı bölümden oluşmaktadır:

1. *"Çağımız kapitalizmden komünizme geçiş çağıdır"* adlı bölüm. En genel hatlarıyla dünya ve çağ değerlendirmesi yapıyor, dünyanın ilerlemesinin global yolunu, dünya devrimini ele alıyor.

2. *"Türkiye'de devlet-tekelci kapitalizmi"* adlı bölüm. Türkiye'nin ekonomik gelişme düzeyini, üretim biçimini ve bunların toplumsal sonuçlarını ele alıyor.

3. *"Türkiye'de devrimci aşama, sınıfların konumu ve halkın birliği"* adlı bölüm. Türkiye'de devrimin karakterini, sınıfların potansiyellerini ve komünist partisinin stratejisini, ana düşmanı ve bağlaşıkları ele alıyor.

4. *"Tekellere karşı halkın savaşımı ve ileri demokratik halk devrimi programı"* adlı bölüm. Ajitasyonel eylem alanını kapsayan istemleri içeriyor.

5. *"Sosyalist toplum ve sosyalist devlet"* adlı bölüm. Sonul amacımızı ve nasıl bir sosyalizm hedeflediğimizi ele alıyor.

6. *"Komünist partisi"* adlı bölüm. Tüm bu görüşleri öne süren ve bunlar için savaşan bu parti nasıl bir partidir, nasıl bir parti olmayı amaçlıyor sorusunu yanıtlıyor.

Görüldüğü gibi, Lenin'in birinci bölüm için söylediği temel görüşler, bizim programımızda birinci, ikinci ve beşinci bölümlere dağılmıştır. Altıncı bölüm, komünist partisi bölümü Lenin'in önerisinde yoktur. Ancak bugünkü dünya koşulları altında, çeşit çeşit komünist partisinin varolduğu bir dönemde, böyle bir bölümün varlığı gerçekten zorunludur, hem de temel görüşlerimiz arasındadır. Birinci ve beşinci bölüm, dünya değerlendirmesi ve sosyalist toplum bölümleri Lenin'in önerisinde çok kısadır. Fakat yine tarihin bu noktasında, dünyanın bugün geldiği yerde ve komünist hareketin çözmek durumunda olduğu sorunlar karşısında bu bölümlerin de Lenin'in önerisinden daha uzun olması gerekiyordu. Hele yaşayan bir sosyalizm varken, hele sosyalizmin çok sayıda sorunu varken ve bu sorunlar emperyalizm tarafından sömürülüyorken.

Lenin'in ikinci bölümü bizde tam karşılığıyla üçüncü bölüm, "Türkiye'de devrimci aşama" denilen bölüm olmaktadır.

Lenin'in önerisinin üçüncü bölümü ise bizde tam karşılığıyla dördüncü bölüm olan "Tekellere karşı halkın savaşımı" bölümü olmaktadır.

Söylediklerimi toparlarsam, Lenin'in

önerdiği üç fikir gurubu da bizim programımızda vardır. Fakat kurgusu değişiktir. Birbiri ardından değil, birbiri içinden geçerek, yerleri yer yer değişerek gelmektedir.

IV. Program taslağını biraz uzun bulacaksınız. Bir programda belki olmaması gereken açıklama, tanımlama, kanıtlamalar taşıyor. Bu, program tartışma aşamasında daha anlaşılır olsun, çeşitli fikirlerin altındaki mantık daha iyi anlaşılsın diye yapıldı. En mükemmel bir belge olabilmesi için üzerinde yoğun olarak çalışacağız.

Uzunluğuyla bağlı olarak, üslup da yer yer akıcılıktan uzaktır. Bunları da düzeltmek gerekecektir.

Yalnız yine de uzunluğunu kafanızda pek sorun yapmamalısınız. Dünya komünist hareketinde, ilginç bir durum, programlar uzunluk açısından dönemlere göre epey değişmiştir. Yadsımanın yadsıması gibi, bir dönem uzamış, bir dönem kısalmıştır.

Marks'ın zamanında parti programları uzun ve kapsamlıymış. *Komünist Partisi Manifestosu* hiç de kısa değildir. Lenin'in dönemine gelince, özellikle Bolşeviklerin yaklaşımı olarak programlar iyice kışalmış. RSDİP'nin çok kısa olan programı 1903'de yazılmış, 1918'de değişmiş.

Bugün, öteki komünist partilerine bakarak değil, gerçekten devrimci hareketin gereksinimlerine bakarak şunu söyleyebilirim ki programların yeniden kapsamlı olması, biriken sorunları yanıtlaması zorunludur. Komünist hareket tıkanıklık içinde, çok yönden çekiştiriliyor, komünizm adına çok tuhaf şeyler getiriliyor. Bunlar karşısında konumumuzu açık olarak ortaya koymak zorunludur. Bunu da çok kısa bir programla yapmak gerçekten güçtür. Ancak tartışma sihirli birşeydir, herşeyi billurlaştıracak ve daha kısa biçimde anlatmayı getirecektir. Özünden budamamak koşuluyla.

Dördüncü program Marksizmi Türkiye'ye uygulayarak derinleştiren yepyeni bir programdır

Yoldaşlar, sizler, *İşçinin Sesi*'nin görüşlerini birlikte yaratan ve benimseyen insanlar olarak, IV. Program'da "yepyeni" çok az şey bulacaksınız. Hepsi yıllardır *İşçinin Sesi*'nin araştırdığı, geliştirdiği, sonuçlandırdığı konular, görüşlerdir. Bu yıllardır *planlı* biçimde, teoriyi, dünyayı ve ülkemizi en doğru yansıtan bir program için çalıştığımızın kanıtıdır. Ne yaptığımızı biliyorduk. Bazen yoldaşlar, "şu konuyu neden işliyorsunuz?" gibi sorular da yöneltiyorlardı. Herhalde şimdi anlamı yerine oturur.

Programda tüm yoldaşlar kendilerinden, yıllardır yapmakta oldukları pratik-teorik çalışmalardan sonuçlar bulacaklardır.

IV. Program, Türkiye komünist ve işçi hareketi için, tüm fikirlerini yıllardır geliştirmekte ve söylemekte olmamıza rağmen *yepyeni* bir programdır. Hatta, çok konuya yanaşım biçimiyle dünya komünist hareketi içinde de yeni ve farklı bir programdır. Sayısız örneğinde rastladığımız gibi basmakalıp, soru sormadan ezberlenmiş, mantığı kavranmadan aktarılmış tek bir cümlesi yoktur.

IV. Program, Türkiye devrimci hareketi içinde komünist çizgiyi tüm öteki renklerden bıçak gibi ayıracaktır. Her konuyu ele alışı, "resmi iyimserlik"lerden, abartmalardan uzak, zorlukları saklamaz ama sarsılmaz bir komünist iyimserlikle doludur.

Şimdi yoldaşlar, programın bazı önemli yanlarına bir-iki cümleyle değinelim.

IV. Program, şimdilerde iyice unutulmuş olan *dünya devrimi* kavramını tüm

görüşlerinin omurgası yapmış ve bu amaca varmada hangi güçlere ne görevler düştüğünü büyük bir açıklıkla işlemiştir.

IV. Program, Türkiye'de 1970'lerden bu yana devlet-tekelci kapitalizminin belirleyici olgu olduğunu ve ülkenin emperyalistleşme aşamasına vardığını söyleyen *tek* programdır. Zaten bunları söyleyen tek örgüt de biziz. Ülkenin genel geriliği, güçlü emperyalist devlerin varlığı gibi nedenlerle bu amacına ulaşamayan Türkiye burjuvazisi, ülke içinde sömürüyü giderek ağırlaştırmakta, bunu sağlayabilmek için de sürekli olarak totaliter, faşizan ve faşist rejimler üretmektedir. Toplumsal yaşamın her alanı, ya faşizm ya devrim ikilemini yansıtmakta, üçüncü yollar hep geçici olmaktadır.

Türkiye devrimci hareketinde, ülkenin önündeki *devrimci aşamaya,* devrimin karakterine ilişkin olarak, uluslararası oportünizmin derin etkileri altında uzun yıllardır anlamsızlık, bulanıklık, ne dediği anlaşılmazlık egemendir. Çok sayıda parti ve hareket, ülkenin önündeki devrimin karakterini *"burjuva demokratik özlü"* olarak açıkça belirlemiş, geri kalanların çoğunluğu ise, tekeldışı burjuvaziyi halk sınıflarının birliğine çağırarak bunu belki daha kapalı, ama daha az dürüst biçimde yapmıştır. IV. Program bu konuda getirdikleriyle tüm renklerden kendini ayırmıştır. Programın verdiği adla, *ileri demokratik halk devrimi* burjuva özlü bir devrim değil, proletaryanın *siyasal* devrimidir. Görevi, kapitalizmin önündeki engelleri temizlemek değil, baş düşman emperyalizmi ve yerli finans oligarşisini alaşağı etmektir. Devlet-tekelci kapitalizminin egemen olduğu, yerli finans oligarşisinin devleti eline geçirdiği Türkiye'de önümüzdeki *toplumsal devrim* aşaması ise sosyalizmdir. Böyle bir ülkede demokrasi kavgası, anti-feodal çerçeveden çoktan çıkmış, bir üst aşama olan kapitalizmden sosyalizme geçişin çerçevesi içine oturmuştur.

IV. Program'ın getirdiği önemli bir başka fikir, kapitalizmden sosyalizme geçiş çağı olan bu çağda, proletaryanın yalnızca ideolojik değil, fiili öncülüğü altında kurulacak her çeşit erkin, *proletarya diktatörlüğünün* bir çeşidi olacağı fikridir.

Bu nedenle IV. Program, Türkiye devriminde *proletarya hegemonyası* fikrini çeşitli açılardan büyük bir önemle ele almıştır. Proletarya hegemonyası ve proletarya diktatörlüğünü öznel bir seçim değil, nesnel, tarihsel açıdan zorunlu bir uğrak olarak açıkça belirleyişiyle tüm oportünist, revizyonist, yüro-komünist görüşlerle arasına çizgiyi çekmiştir.

IV. Program'da *"cephe"* adı geçmemiştir. Bu, partimizin devrimci güçler arasında birlik fikrinin canalıcı önemini küçümsediğini değil, şablonlara, klişelere karşılığını göstermektedir. Savaş birliği zorunludur ama bu, kavganın gelişimi içinde çeşitli biçimlerde ortaya çıkabilir. Taktik sorunlar strateji, hele ilke düzeyine hiç çıkarılmamalıdır. Dünya komünist hareketi bu yanlışa zaman zaman düşmüş ve zararlı çıkmıştır.

IV. Program, Türkiye'de demokrasi sorununu kategorik olarak, koşulsuz olarak devrim sorununa bağlayan bir programdır. Türkiye kapitalist olduğundan bu yana burjuva anlamda bile sahte demokrasiden başka birşey yaşamadıysa, bunun nedeni bizdeki burjuvanın daha "kötü" insan olması değildir. Avrupa'da burjuva demokrasisi yaşanıyorsa, Avrupa burjuvası daha "iyi" insan olduğundan değildir. Türkiye kapitalizminin demokrasi getirmeye hiçbir düzeyde gücü yoktur. Türkiye'de demokrasi devrim sorunudur.

Bu konuda böyle "sekter" olan program, demokrasi konusunda kapsamlı bir çerçeve getirmiştir. Böylece demokrasi, adını ağzından düşürmeyen sahte solcuları her açıdan köşeye sıkıştıracaktır. Programın getirdiği demokratik istemler sosyalizm filan değil, demokrasinin ta kendisidir. Neden hiçbir sol akımın, en başta partimizin oportünist kanadının, demokrasi dedikleri zaman akıllarına bu istemler gelmemektedir? Ne kadar ilginç değil mi? Herkes demokrasi diye bağırıyor da, işte demokrasi budur, bunun dışında gerçek demokrasi yoktur demiyor, bunu istemiyor.

İstemiyorlar çünkü bunların bir kısmı açıktan burjuva kuyrukçusudur, bir kısmı ise komünist harekette şu sıralarda ortalıkta gezinen bazı moda görüşleri soru sormadan alıp kullanmaya kalkıştığı için, demokrasi kavgasının komünistler tarafından *nasıl* verilmesi gerektiğini bilmemektedir.

Siyasal demokrasinin *tüm* önemli istemlerinin kapitalizm altında kaderi, uygulanmamak ya da eksik uygulanmaktır. Partimizin oportünistleri bu gerçekten kalkarak demokratik istemleri kapitalist düzenin *verebileceğiyle* sınırlıyorlar. Oportünist ve uzlaşmacı olmasa da bu yanaşımı "sağduyulu", "gerçekçi" sanan çok hareket de aynı yolu izlemektedir. Oysa IV. Program, bu gerçeği, kapitalizm altında demokrasinin hiçbir zaman tam uygulanamadığı gerçeğini demokrasi savaşımını devrim hedefine *bağımlı kılmanın* somut maddi tabanı, fırsatı olarak görmektedir. Bu nedenle de, demokratik istemlerin reformcu değil devrimci biçimde, burjuva legalitesinin sınırlarını parçalayıcı biçimde öne sürülmesini istemektedir.

IV. Program'da "köylülük" diye bir bölüm konmamıştır. Buradan "Troçkistliğimize" hüküm giydirmesinler. Köylü deyimi, günlük dilde, hatta istersek yazılarda, ama içi düzgün doldurularak kullanılabilir. Bilimsel anlamıyla "köylülük" kapitalizm öncesine aittir. Kırda kapitalizm geliştikçe ayrışır, kapitalizmin sınıflarına bölünür. Bir kesimi kır burjuvazisi, çoğunluğu küçük burjuvazi, yine bir bölümü kırda ve kentte proletarya olur. Türkiye'de de durum budur, ayrışmamış tek bir yığın olarak "köylülük" ve "köylü sorunu" yoktur. Kırda da kapitalizmin sınıflarının sorunları vardır.

IV. Program komünizmin ilk aşaması olan sosyalizmi, sosyalizmde sınıfları ve sınıf kavgasını, sosyalizmde demokrasiyi anlayışıyla da Türkiye devrimci hareketinde ötekilerin hepsinden ayrılacaktır.

Program tartışması

Şimdi bu program taslağının en yoğun biçimde tartışılması gereklidir. Fikirlerin üretimi partinin kollektif savaşımının sonucu oldu. Bağlayıcı belge durumuna gelme aşamasında da kollektif düşünmeye dayanmalıdır. İkincisi, program partinin ideolojik ve siyasal birliğinin temelidir. Pratik çalışmayı bağlayıcı ve belirleyicidir. Bu nedenle tüm yoldaşların derinliğine öğrenmesi, her yanda birörnek başarılı pratik çalışma için zorunludur. Üçüncüsü, dışarıdan gelecek eleştirilere yalnızca merkez organ düzeyinde yanıt yeterli olamaz. Tüm yoldaşlar gelecek eleştirileri anında çökertici biçimde yanıtlayabilmekle yükümlüdürler. Bu üç nedenle, önümüzdeki aylarda programı yoğun biçimde tartışacağız.

Tartışma şöyle bir yol izlerse en uygunu olacaktır. *Birinci aşamada* taslak organlarda tartışılacak ve görüşler

yazılı olarak üst organlara bildirilecektir. Bu çalışmanın sonuçları belirmeye başlayınca, *ikinci aşamada* merkezin duyurusuyla yığın örgütlerinde tartışma açılacak ve sonuçlar yine merkeze iletilecektir. Bu aşamada program kamuoyuna açılacaktır. *Üçüncü aşamada* gelen görüşlerin ışığında program düzeltilecek, yeniden yazılacaktır. Önerilerin kapsamlı bir istatistiği tutulacaktır. *Dördüncü aşamada* yeni taslak ve öneri istatistiği (ne kadar öneri gelmiş, ne kadarı kabul edilmiş, ne kadarı birleştirilmiş, ne kadarı kabul edilmemiştir vb.) yayınlanacak ve komitelerden onay istenecektir. Program, onaylayan komiteler için o günden itibaren bağlayıcı olacak, onaylamayan komiteler görüşlerini 5. Kongre'ye getireceklerdir. *Beşinci aşama* olarak TKP 5. Kongresi programı son kez tartışıp karara bağlayacaktır.

Bir noktaya daha dikkat çekmek istiyorum. Yazılı olarak verilecek görüşler iki bölümde hazırlanırsa değerlendirmede kolaylık sağlar. Birinci bölümde genel değerlendirmeler ve öneriler, ikinci bölümde teknik değişiklik önerileri. Her öneri ayrı maddeler halinde ve mümkünse her öneri somut formüller içinde olursa yardımcı olur.

Program tartışmasının böyle bir yol izlemesi belki biraz uzun olacak ama yoğun biçimde tartışılmasını, gözden kaçan yanlışlar varsa düzeltilmesini ve programı derinden öğrenmemizi getirecektir. Bunu yapmadan programı yayınlasak ne olur, yayınlamasak ne olur. Hepimiz programın mantığını tam kavrayıp, o yolda çalışabiliyorsak programın o zaman örgüte bir katkısı vardır. Onun için bu tartışmayı herhangi bir tartışma gibi değil, en önemli, yarınlarımızı hazırlayan bir tartışma olarak alalım ve yoğun olarak tartışalım.

Program tartışmasını günün görevine bağlamalıyız

Yoldaşlar biliyorsunuz, her yönden ağır bir saldırı altındayız. İdeolojik, siyasal ve son zamanlarda yoğunlaşan biçimde MİT'ten gelen yoğun bir saldırı altındayız. Olsun diyoruz, olacak. Bunlarla basedemeyen, Türkiye gibi bir ülkede devrimi nasıl yapar?

Bunlara olağan gözüyle bakıyorum da bazen öyle eleştiriler geliyor ki gerçekten komik oluyor. Örneğin bir gurup, adını vermeyeyim bilirsiniz, bizi programsız olmakla suçladı. *İşçinin Sesi* kendine parti diyor, programı yok, bizim programımız var, komünist partisi biziz dedi. Arada bir, zaman buldukларında yayınladıkları merkez organlarında böyle yazdı.

Bu eleştiri sahiplerinin programı gibi bir program yazmak herhalde çok güç olmazdı. Ağırlarına gitmesin, şaka yollu söylüyorum, bir yoldaşın bir şişe rakıyla iki gecesine mal olurdu en fazla. Böyle eleştiri olmaz. Sonuçta herkes ürünüyle ortadadır. *İşçinin Sesi* de bugünüyle, yarınıyla, ürünüyle ortadadır.

Öte yanda, geniş anlamda düşünürsek, *İşçinin Sesi* hiçbir zaman "programsız" da olmadı. Merkez organ tüm programatik konulardaki başarılı yayınlarıyla pusulasız kalmamamızı sağladı. Program diye bir metnimiz olmadığı zaman bile "programlılardan" çok daha programlı bir harekettik.

Yoldaşlar, parti içi kavga patladığından bu yana dört tam yıl geçti. Bu dört yıl içinde en önemli bir kazanım, kalıcı bir kadronun ortaya çıkması oldu. Azdır, tüm görevlere koşacak kadar değildir, ama gelişiyor. Önemli olan, değişim eğrisi ne yanadır, düşüyor mu, yükseliyor mu? Yükseliyor. Öte yanda, kadromuz devrimci harekette bilgi birikimi, profesyonel hüner ve yaratıcı çalışma açılarından en seçme kadrolardan biridir.

Böyle kısa sürede bu nitelikte bir kadro oluşumu büyük bir başarıdır. Biz, başkaları gibi hazır birikimi alıp yoğurmuyoruz. Hazır bir potansiyelin üzerine oturmuyoruz. Biz yoktan var ediyoruz ve ideolojimiz Türkiye'nin bu koşullarında insanların en güç gelebilecekleri ideolojidir. Buna rağmen böyle ilerliyorsak, bu yarınımızın da nasıl olacağını gösterir.

Dedim ki, en önemli kazanımımız bu siyasal çizgi için canını vermeye hazır kalıcı bir kadronun çıkmasıdır. Şimdi bu merdivenle binanın ikinci katına çıkmak zorundayız. Kadrolaşmayı, derinliğine ve yaygınlığına örgütlenmeyi geliştirmek zorundayız. Program çalışmasını bu amaçlara bağlayabiliriz. Bu amaçlar uğruna yürütülecek günlük çalışmanın içine oturtabiliriz. Öyle de yapmalıyız. O zaman program tartışması soyut bir fikir tartışması olarak kalmaz, o zaman programın varlığı pratik örgüt çalışmasını derhal etkilemeye başlar. Çalışmanın iki yönü de bu kaynasmadan son derece yararlı çıkar.

Şu sıralarda sanki kafamın arkasından biri oturmuş sürekli olarak, "zaman azalıyor" diyor. Gerçekten Türkiye'de zaman azalıyor. Cuntanın içine düştüğü durum gösteriyor. Halk yönetime karşıdır. Diller değişti. Zaman azalıyor. Elimizi çabuk tutmak zorundayız. Şu yaşadığımız son yılları yeni baştan, bir daha baştan yaşamamak için elimizi çabuk tutmak zorundayız.

Böyle giderse tüm devrimci hareket bir kez daha yaya kalacaktır. Bu konuşmanın ilgi alanı kendi örgütümüz olduğu için devrimci hareketin durumunu bir yana bırakalım, ama biz de yaya kalırız. Ufukta haberci bulutları birikmeye başlayan yeni açılımı karşılayabilecek, doyurabilecek durumda değiliz.

Acele etmek zorundayız. Örgütsel, siyasal, teorik açılardan, parasal açıdan, eğitim açısından, sayın ne sayarsanız, çalışmayı arttırmak zorundayız. Çok güzel bir başlangıcımız var. Artık üstüne dayanabileceğimiz bir birikimimiz var. Ancak Türkiye'deki sorun karşısında yetmiyor, gücümüz yetmiyor. Zaman az, hızlı çalışmak zorundayız. Günde 25, 26 saat çalışmak zorundayız. Bir parantez açarak, merkezi kayırma, merkezi herşeyin önüne koyma bilincinin önemini de bir kez daha vurgulayayım.

Yoldaşlar, yapmakta olduğumuz görevin büyük anlamını hepimiz içimizde duyuyoruz. Elbirliğiyle sıfırdan başlayarak bir varlık yaratıyoruz. Biraz önce döndüğümüz çok başarılı yürüyüşümüz bunun en güzel göstergesidir. Bunda hepimizin katkısı var. Bizim yaratıcılığımız, bizim hünerimiz işte bizim örgütümüzdür diyoruz. Öyle bir varlık yaratıyoruz ki, en temiz kalpli, en yürekli ama en acımasız, önündeki hiçbir engeli tanımayacak, ezip geçecek bir varlık. Bizlerden sonra da, nesiller nesiller boyu bekçiliğini sürdürecek, Türkiye'de devlet ve sınıflar yok olana dek kalacak bir mekanizma yaratıyoruz. Bunun heyecanını duyan kadrolar, halkın gönlünü kazanır yoldaşlar. Çünkü içtenlik bulaşıcıdır.

TKP'nin IV. Programı, Türkiye işçi sınıfının, komünizmin yeni ve utkan geleceğinin başlangıcı olsun!

Bütün ülkelerin proleterleri birleşin!

Karkêren hemû welatan yekbın!

İŞÇİNİN SESİ

Tanklarla gelen devrimle gitmelidir!

Yıl:10, Sayı:242
19 Eylül 1983

ÇEK-AL

Andropof yoldaşın SBKP Merkez Komitesi'nin Haziran plenumunda yaptığı konuşmanın tümünü yayınlıyoruz. Bu önemli ve öğretici konuşma, İngilizce çıkan bir Sovyet yayın organı olan Soviet News *gazetesinin 15 Haziran tarihli sayısından çevrilmiştir.*

Andropof yoldaşın Haziran Plenumunda yaptığı konuşma

Yoldaşlar, plenum toplantımız parti çalışmasının temel sorunlarından birini, komünizmin inşasının en önemli bileşken parçalarından birini görüşüyor. İçinde bulunulan koşullarda partinin, ideolojik çalışmada önde gelen görevleri öz olarak nedir?

Birincisi, bizim bütün ideolojik, eğitim ve propaganda çalışmamız, partinin gelişmiş sosyalizmi mükemmelleştirme sürecinde çözmekte olduğu büyük ve karmaşık görevlerin düzeyine kararlılıkla yükseltilmelidir. Her düzeydeki parti komitesi ve her parti örgütü anlamalıdır ki, uğraşmak zorunda kaldıkları öteki sorunlar (ekonomik, örgütsel, vb.) ne kadar önemli olursa olsun, ideolojik çalışma hızla ön plana çıkmaktadır. Bu çalışmadaki eksikliklerin, bu eksiklikler olduğunda halkın bilincinin yeterince olgunlaşamamasının getirdiği ciddi zararı açıklıkla görüyoruz. Öte yandan da, ideolojik çalışma daha etkin olduğunda, yığınlar partinin siyasetini daha iyi anlayıp, halkın yaşamsal çıkarlarıyla uyum içinde bir siyaset olarak onu benimsediklerinde, ilerleme hızının nasıl arttığını daha bugünden iyi hissediyoruz.

İkincisi, elimizin altında, devasa bir eğitim ve aydınlatma araçları yığınağı var. Bunlar basın, radyo, televizyon, sözlü propaganda ve değişik türdeki eğitim kuruluşlarının koca ağıdır. Bütün bunlar, Konstantin Çernenko yoldaşın raporunda da, tartışmada da uzun uzun ele alındı. Şimdi sorun, bütün bu araçlardan, daha doğru yararlanmak, onları daha gayretli, daha yaratıcı bir biçimde, özellikle Sovyet halkının eğitim

düzeyinin ve gereksinimlerinin önemli ölçüde artmış olduğunu dikkate alarak kullanmaktır. Burada henüz öğreneceğimiz çok şey var ve bu yolda ana düşmanlarımız formalizm (biçimcilik—*İ.S.)*, basmakalıplık, ürkeklik, ve zaman zaman düşünce tembelliğidir. Aynı zamanda, şu önermeden yola çıkmalıyız: Komünistlerin ve sosyalist toplumumuzun bütün yurttaşlarının bilincini oluşturmak, yalnızca profesyonel ideologların, propagandistlerin ve yığın iletişiminde çalışanların sorunu değildir. O, tüm partinin bir davasıdır.

Üçüncüsü, kadrolar sorunudur. Cumhuriyetlerde, bölgelerde, yörelerde, kentler ve semtlerdeki tüm parti komitelerinde, nüfusun değişik kesimleriyle — işçilerle, kollektif çiftçilerle, aydınlarla, gençlerle — ideolojik çalışmayı ustaca örgütlemeye yetenekli ve yaptığı işin sorumluluğunu taşıyacak, özel yetiştirilmiş kadrolar olmalıdır. Bunlar sayılan ve eğitim görmüş kişiler olmalıdır. Bunlar için gerekli koşullar yaratılmalı ve onların niteliklerinin sistemli olarak geliştirilmesine dikkat gösterilmelidir. Onların çalışmalarını değerlendirme ölçütüne gelince, bunun tek ölçütü vardır: Yığınların siyasal bilincinin ve emek çalışmasının düzeyi.

Dördüncüsü, toplumsal ve hepsinden önce ekonomik bilimler alanındaki ideolojik ve teorik çalışma, bilimsel kuruluşlarımızın ve her bilim adamının çalışmasında, yeni, önemli ölçüde daha yüksek bir standart tutturulmalıdır. Yaşamın toplumumuzun önüne koyduğu gerçek, pratik görevlere doğru kararlı bir dönüş gereklidir. Bu görevlerin çözümünde, doğal bilimler olduğu kadar, toplumsal bilimler de partinin ve tüm halkın etkin bir yardımcısı olmalıdır.

Beşincisi, siyasal eğitim ve yığınsal siyasal öğrenim ağımızın işleyişinde bir stil değişikliği büyük bir rol oynamalıdır. Herşeyden önce formalizme (biçimciliğe—*İ.S.)*, şu ya da bu genel önermenin mekanik ve ölü bir biçimde ezberlenmesine (ya da hazırlanmış bir metinden okunmasına) bir son verilmelidir. Siyasal öğrenimin özü, herkesin, partinin günümüz koşullarındaki siyasetini daha derinden anlaması, elde ettiği bilgiyi pratikte uygulayabilmesi, kendi görevi hakkında daha açık bir fikre sahip olması ve somutta onu yerine getirmesidir.

İdeolojik savaşım

Altıncısı, insanlığın içinde yaşamakta olduğu şu tarihsel dönemin kendine özgü doğasını, tüm eğitim ve propaganda çalışmasında sürekli olarak dikkate almak gerekiyor. Ve bu dönemi belirleyen, birbirine taban tabana zıt iki dünya görüşü, iki siyasal doğrultu — sosyalizm

Her düzeydeki parti komitesi ve her parti örgütü anlamalıdır ki, uğraşmak zorunda kaldıkları öteki sorunlar (ekonomik, örgütsel, vb.) ne kadar önemli olursa olsun, ideolojik çalışma hızla ön plana çıkmaktadır.

ve emperyalizm — arasında yoğunluğu ve keskinliği açısından tüm savaş sonrası dönemde eşi görülmedik bir karşılaşmadır. Dünyadaki milyarlarca insanın kafalarını ve yüreklerini kazanma savaşımı sürüyor. Ve insanlığın geleceği hiç de küçük olmayan bir ölçüde bu ideolojik savaşımın sonucuna bağlıdır. Bundandır ki, tüm dünyadaki en geniş halk yığınlarına sosyalist toplum hakkındaki, onun yararları ve barışçıl siyaseti hakkındaki doğruyu, anlaşılabilir ve ikna edici bir biçimde götürebilme yeteneği olağanüstü önem taşıyor. Yalancı, yıkıcı emperyalist propagandayı ustaca sergilemek de bundan daha az önemli değildir. Bize gerekli olan, iyi düşünülmüş, dinamik ve etkin, tek bir karşı-propaganda sistemidir.

Kısacası, ideolojik alanda yapacağımız çok şey vardır ve bu işi yapmamız gerekiyor. Onu ertelememeliyiz.

Ancak, en çarpıcı ve ilgi çekici propaganda, en yeterli ve akıllı öğreti, en hünerli sanat bile, günümüzdeki yaşamın gerçekleriyle yakından bağlı ve daha ileriye gitmenin yolunu gösteren engin fikirlerle doldurulmamışsa, amacına ulaşmakta başarısızlığa uğrar. Bu anlamda, SBKP programının, 26. Kongre kararıyla hazırlanan yeni basımı, ideolojik çalışma ve genel olarak tüm parti çalışması açısından olağanüstü önemli bir rol oynayacaktır.

Şimdiki parti programı, kongre kararlarında da söylendiği gibi, dünyanın toplumsal gelişimini belirleyen yasaları, partinin ve Sovyet halkının komünizm için savaşımının amaçlarını ve ana görevlerini genelde doğru koyuyor. Programın temel önermelerini yaşam doğruladı. Programa yazılanların çoğu zaten yerine getirildi. Aynı zamanda şu da açıkça söylenmelidir ki, programın bazı maddeleri zaman sınavından tam ölçüde geçemedi. Çünkü bunlar, gerçeklerden kopukluk, şeylerin önünden gitme ve yersiz bir biçimde ayrıntıya saplanıp kalma ögeleri taşıyordu. Bunun yanı sıra, son 20 yılda, hem Sovyet toplumunun, sosyalizmin öteki ülkelerinin yaşamında ve hem de bir bütün olarak dünyanın gelişmesinde birçok önemli değişiklik oldu. Bütün bunlar, derin bir teorik çözümleme gerektiriyor ve partinin, iç ve dış siyaset alanındaki uzun dönemli stratejisini çizerken dikkate alınmalıdır.

Aynı zamanda şu da açıkça söylenmelidir ki, programın bazı maddeleri zaman sınavından tam ölçüde geçemedi. Çünkü bunlar, gerçeklerden kopukluk, şeylerin önünden gitme ve yersiz bir biçimde ayrıntıya saplanıp kalma ögeleri taşıyordu.

Gerçekçi çözümleme

Varolan durumun gerçekçi bir çözümlemesi ve geleceğe ilişkin, yaşamın deneyimini komünist partimizin sonul amaçlarıyla bağlayan net köşetaşları — SBKP programının yeni basımında insanın görmek istediği şey budur. V.İ.Lenin şöyle demişti: "Programda, hiçbir biçimde abartmadan, bütünüyle nesnel olarak, verilerden ayrılmadan, ne olduğunu ve ne yapmak istediğimizi söylemeliyiz." İşte yoldaşlar, biz de böyle davranmalıyız.

Ekonomide, siyasette ve ideolojide manzaranın doğru anlaşılması için herşeyin başında gerekli olan, içinden geçmekte olduğumuz toplumsal gelişme evresinin doğası hakkında net bir fikre sahip olmaktır. Parti bunu gelişmiş sosyalizm evresi olarak tanımladı. Bu, sosyalist ilkelerle uyumlu bir ekonomik tabanın, toplumsal yapının ve siyasal sistemin artık tümüyle yaratılmış olduğu, sosyalizmin, alışılmış olduğu gibi söylersek, kendi kollektivist temelinde geliştiği bir toplumdur.

Doğaldır ki, bütün bunlar, yarattığımız toplumun mükemmel sayılabileceği anlamına gelmiyor. Onun hâlâ, bugünkü gelişme düzeyi için doğal olan, nesnel olarak belirlenen çok sayıda güçlüğü vardır. Öznel nedenlerden, halkın her zaman ustaca ve örgütlü olmayan çalışmasından kaynaklanan bir dizi eksikliği de vardır. Ve varolan koşullarda parti programı herşeyden önce, gelişmiş sosyalizmin ve dolayısıyla komünizme doğru daha çok ilerlemenin, planlı ve çok yönlü mükemmelleştirilmesinin programı olmalıdır. Görünen odur ki, program metni, gelişmiş sosyalizm döneminin ayrıntılı bir nitelendirmesini içermelidir.

İyi bilinir ki, her toplumun oluşumu-

nu, uzun erimde, onun üretici güçlerinin gelişmişlik düzeyi ve üretim ilişkilerinin doğası ve durumu belirler. Bizim toplumsal gelişmemizde, artık öyle bir tarihsel çizgiye yaklaştık ki, üretici güçlerde derin niteliksel değişmeler ve üretim ilişkilerinde onun karşılığı olan mükemmelleşme yalnızca olgunlaşmamış, aynı zamanda kaçınılmaz olmuştur. Bu yalnızca bizim dileğimiz değildir yoldaşlar, bu nesnel bir zorunluluktur, bundan kaçınmanın hiçbir yolu yoktur. Ve bununla yakından ve karşılıklı bağlı olarak, halkın bilincinde, toplumsal yaşamın üstyapı olarak adlandırdığımız tüm biçimlerinde de değişiklikler yer almalıdır.

Ekonomik alanda ana görev emek üretkenliğinin genel olarak yükseltilmesidir. Bu alanda dünyanın en yüksek düzeyine ulaşmaya çabalamalıyız. Çünkü boşuna değildir ki, Lenin bunu yeni toplumsal sistemin utkusu açısından uzun erimde en önemli, ana nokta olarak gördü. Bu görev, bugün bilimsel ve teknolojik devrim koşullarında, hem kendi iç gelişmemiz ve hem de uluslararası açıdan özel bir önem kazanmıştır.

Görünebilir gelecekte ülkemizde üretici güçlerin gelişmesinin izleyeceği yol ne olacaktır?

İvedi hedef açıktır: Herşeyden önce, sahip olduğumuz şeyleri bir düzene sokmak, ülkenin üretim, bilimsel ve teknik potansiyelinin en mantıklı biçimde değerlendirilmesini sağlamak gereklidir. Ve bu, tarım, ulaştırma ve hizmet endüstrisi gibi kollardaki geri kalışın üstesinden gelmeyi de içeriyor. Rapor ve tartışmada, partinin girişimiyle ülkede başlatılan disiplin ve düzenin güçlendirilmesi, örgütlenmenin ve sorumluluğun arttırılması savaşımına değinildi. Ben vurgulamak istiyorum yoldaşlar: Bütün ekonomik mekanizmanın tıkır tıkır ve sekteye uğramadan çalışmasını sağlamak hem bugünün bir gerekliliği hem de yarın için bir programatik görevdir. Bu toplumsal sistemimizi mükemmelleştirme genel sürecinin ayrılmaz bir parçasıdır.

Üretici güçlerde nitel bir değişimin ana yolu, doğal olarak, intensif gelişmeye geçmekten, sosyalist sistemimizin üstünlüklerini bilimsel teknolojik devrimin kazanımlarıyla, hem de onun, çok sayıda üretim alanında büyük teknolojik değişikliğe yol açma umudunu taşıyan en son aşamasının kazanımlarıyla gerçekte bütünleştirmekten geçer. Sanırım herkes kabul edecektir ki, partinin ve halkın çalışmasının bu doğrultusu parti programının yeni basımında hakkıyla yansıtılmalıdır.

Tek bir bilimsel-teknik siyaset şimdi belirleyici önem kazanıyor. Hem bugün için, hem yarın için makinalar, mekanizmalar ve teknolojiler yaratılmasında devasa bir görev bizi beklemektedir. Üretimde otomasyona gitmek, bilgisayarların ve robotların en yaygın kullanımını ve yeni ürünlerin yapımı için üretimin hızlı ve etkin biçimde yeniden ayarlanmasına olanak tanıyacak esnek teknolojinin sunulmasını sağlamak zorunda kalacağız. Enerji endüstrimizin geleceği, herşeyden önce en son atom reaktörlerinin kullanımı ve gelecekte aynı zamanda denetimli termonükleer birleşme sorununun pratik çözümüdür. Gündemde ayrıca özellikleri önceden belirlenmiş maddelerin üretimi, biyoteknolojinin geliştirilmesi, endüstride israfsız ve enerji tasarruf eden teknolojilerin yaygın kullanımı gibi görevler de vardır. Bütün bunlar ekonomimizde gerçek bir devrime yol açacaktır.

Yenileşme hareketi

Ne yazık ki yoldaşlar, hepinizin bildiği gibi bizim için güç olan, bilim ve teknolojinin kazanımlarını pratiğe sokmaktır. Yenilikten uzak duran hiçbir şey kaybetmezken, kaybeden, "risk" alıp da kendi işletmesine yeni teknoloji sokan, yeni makinalar kullanan ya da üreten ekonomik menejer oluyor. Dolayısıyla, görev, öyle bir örgütsel, ekonomik ve moral önlemler sistemi oluşturmaktır ki, hem menejerlerin, hem işçilerin hem de doğal bilimciler ve desinatörlerin makine yenilemeye ilgi duymasını getirsin ve eski moda çalışmayı kârsız yapsın. Devlet planlama komıtesi, bilimler akademisi, bilim ve teknoloji için devlet komitesi şimdi bunun üzerinde çalışıyor. Ancak bu daha çabuk yapılmalıdır, çünkü zaman kaybı ülkeye pahalıya maloluyor.

Bizim toplumsal gelişmemizde, artık öyle bir tarihsel çizgiye yaklaştık ki, üretici güçlerde derin niteliksel değişmeler ve üretim ilişkilerinde onun karşılığı olan mükemmelleşme yalnızca olgunlaşmamış, aynı zamanda kaçınılmaz olmuştur. Bu yalnızca bizim dileğimiz değildir yoldaşlar, bu nesnel bir zorunluluktur, bundan kaçınmanın hiçbir yolu yoktur. Ve bununla yakından ve karşılıklı bağlı olarak, halkın bilincinde, toplumsal yaşamın üstyapı olarak adlandırdığımız tüm biçimlerinde de değişiklikler yer almalıdır.

Ve söylemeye bile gerek yok ki üretimin etkinliğini arttırmak için el emeği kullanımını, en başta çok yönlü makinalaşma yoluyla, çok büyük ölçüde azaltmak gerekiyor. Özellikle şimdi hâlâ ele dayanan, yorucu fiziksel, az nitelikli ve tekdüze emeğin kullanıldığı üretim dallarında robotların yaygın kullanılmasıyla emek üretkenliği alanında durum radikal olarak değiştirilecektir. Bu, yüz binlerce insanın başka, daha iyi koşullarda çalışmasını, işinden daha çok doyum duymasını olanaklı kılacaktır. Ve bu da temel öneme sahiptir yoldaşlar. Bu komünizmin inşasındaki ana görevlerden birinin — el ile çalışma ve kafa ile çalışma arasındaki özsel farklılıkları kaldırma görevinin — çözümünü yakınlaştıracaktır.

Genelde, ana üretim gücü tabii ki insandır, onun üretici çalışmasıdır. Burada yalnızca bilinçli disiplini, işe yaratıcı bir yanaşımı değil, aynı zamanda halkın çalışmasının ve karşılığını almasının, kusursuz ve yetkin örgütlenmesini kastediyorum.

Buradan üretim ilişkilerinin mükemmelleştirilmesi sorununa geliyoruz. Bu ilişkilerin temeli, üretim araçlarının toplumsal sahipliğidir. Bilindiği gibi bizim ülkemizde bunun ikili biçimi var: Devlet mülkiyeti ve kollektif çiftlik kooperatif mülkiyeti. Gelecekte bu iki biçimin, bir tek sahiplik biçimi, bütün halkın sahipliği altında kaynaşmasını görüyoruz. Doğaldır ki, kollektif çiftliklerin devlet çiftliğine mekanik dönüşümü yoluyla değil. Pratik gösteriyor ki başka yollar vardır — örneğin, agro-endüstriyel entegrasyon, inter-kollektif çiftliğin ve kollektif çiftlik-devlet çiftliği karışımının gelişimi. Bütünüyle bu problem, derinliğine ve açık bir biçimde programda aydınlatılmalıdır.

Başka önemli bir yön daha var. Unutmamalıyız ki, gelişimi, sosyalizmin, işe göre dağıtımı da içeren ana ilkeleriyle düzenlenen sosyalist bir toplumda yaşıyoruz. Bu ülkede herkesin eşit hakkı vardır ve topluma karşı eşit görevlerle yükümlüdür. Maddi nimetlerden eşit yararlanma anlamındaki tam eşitlik ise ancak komünizm altında olanaklı olacaktır. Fakat bundan önce uzun bir yol katetmek zorunda kalacağız. Bu, hem ekonomide ve hem de halkın bilinci açısından çok daha yüksek bir düzey gerektirecektir. Şimdilik, toplumsal tüketim fonlarının belli bir bölümünü saymazsak, ülkemizdeki her yurttaş yalnızca niceliğine ve niteliğine göre toplumsal olarak yararlı emeğinin karşılığı olan maddi nimetlerden ve

yalnızca bu kadardan yararlanma hakkına sahiptir. İşte burada, kesin muhasebe ve bu ilkenin kesin gözetimi önemlidir.

Kapsamlı planlama

Üretim ilişkilerini geliştirmek, aynı zamanda, planlama ve iş yönetiminde radikal bir gelişmeyi de gerekli kılar. Birleşik bir ulusal ekonomik yapı oluşturduk ve bölgeler ve ana ekonomik sorunlar açısından kapsamlı planlamada belli bir deneyim biriktirdik. Bunun en son örnekleri, Yiyecek Programı ve uzun erimli ana bir belge, günümüz koşullarında bir çeşit GOELRO planı (ülkenin elektriklendirilmesi için Lenin'in hazırlattığı program) gibi olan Enerji Programı'dır. Bu programları uygulamak için, partinin, devletin ve bütün halkın çok iş yapması gerekecek. Fakat planlamamızdaki kaynakların haklı gösterilemeyecek denli sığ dağılımı, planlarda denge eksikliği, meta miktarıyla nüfusun geliri arasındaki açıklık gibi eksiklikler de çok iyi biliniyor. Böyle şeylerden kurtulmak, hem siyasal, hem de ekonomik bir görevdir.

Üretim ilişkilerinin gelişimi, bugün, sosyalist yarışma hareketinin örgütlenmesinden de yeni istemlerde bulunuyor. Şu anda bu hareketin ana biçimlerinden biri, üretim planlarının daha çok nicel göstergelerle aşılması için olan yarışmadır. Birçok durumda, özellikle doğal maddeler üreten endüstride, önceki gibi bu yerindedir. Bununla birlikte, sanıyorum ki, şimdi dikkatleri, yarışma hareketinin, üretilen malın kalitesini yükseltme ve üretim kapasitelerini, hammaddeleri, enerjiyi ve iş zamanını daha iyi kullanım gibi amaçlarında yoğunlaştırmak yerinde olacaktır. Ve doğaldır ki, bir ton metalden bir kilo ekmeğe kadar herşeyde anlamlı bir ekonomi olmalıdır.

Genelinde, aynen öteki kamu girişkenlikleri ve yığın hareketlerinde olduğu gibi, sosyalist yarışma hareketinin de biçimleri, katı ve değişmez değildir. Toplumun maddi ve kültürel olgunluk düzeyine bağlı olarak değişirler ve bütün yararlı ve anlamlı girişimleri zamanında farketmek, desteklemek ve yaygınlaştırmak partinin görevidir.

Yoldaşlar, ekonomik ve toplumsal siyasetler arasında sıkı bir bağı güvence altına alma gereksinimini 26. Kongre'de en kesin bir biçimde vurguladık. Ve bu oldukça anlaşılır birşeydir: Çünkü ekonomik alandaki çabalarımızın sonul hedefi, halkın yaşam koşullarını iyileştirmektir.

Ekonomik planlarımızı çizerken, toplumumuzun gelişmesinin, toplumsal, ulusal, demografik başlıca etkenlerini

Bu ülkede herkesin eşit hakkı vardır ve topluma karşı eşit görevlerle yükümlüdür. Maddi nimetlerden eşit yararlanma anlamındaki tam eşitlik ise ancak komünizm altında olanaklı olacaktır. Fakat bundan önce uzun bir yol katetmek zorunda kalacağız. Bu, hem ekonomide ve hem de halkın bilinci açısından çok daha yüksek bir düzey gerektirecektir.

hesaba katmayı ve planlarda yansıtmayı öğrenmeliyiz. Bu, partinin birleşik bir siyaseti, toplumsal gelişmenin birleşik bir stratejisi olmalıdır.

Kültürel düzey

"Yaşam standartlarını yükseltme" formülü ülkemizde sık sık kullanılır. Fakat bu zaman zaman basitleştirilmiş bir biçimde, yalnızca nüfusun gelirinin ve tüketim malları üretiminin büyümesi olarak anlaşılıyor. Gerçekte yaşam standartları kavramı çok daha geniş ve zengindir. Halkın, günlük yaşamda, davranışında ve mantıklı tüketim diye adlandıracağım şeydeki kültürel standartlarını da içeren, bilincinin ve kültürel düzeyinin sürekli bir gelişimini kapsar. Yine bu kavramın kapsamı içine, iyi bir kamu düzeni, sağlık, rasyonel bir beslenme ve kamu servislerinin yüksek bir kalitede olması da (ki, bu alanda bilindiği gibi ülkemizde çok şey iyi olmaktan uzaktır) girer. Bu, aynı zamanda, boş zamanın, moral ve estetik açıdan yeterli bir kullanımını içerir. Kısacası, hepsi biraraya konunca, uygar olmak ve sosyalist ilkeler çizgisinde olmak diye özetlemeye değer herşeyi kapsar.

Nüfusun ev koşullarını iyileştirmede, ülkemizde çok büyük ilerlemeler kaydedildi. Fakat henüz birçokları için ev sorunu şiddetli bir sorun olmayı sürdürüyor. Çok zaman geçmeden bu sorunu ağırlığıyla çözmüş olacağız, her aile yalnızca kendi kullandığı bir daireye kavuşacaktır. Fakat şu sağlanmalıdır ki, yaşamın öteki güzel şeylerinde olduğu gibi, daireler de adil bir biçimde, söz konusu kişinin nasıl çalıştığı gibi etkenler göz önünde tutularak dağıtılmalıdır. Belki de kooperatif temelde konut yapımının daha yaygın gelişimini ve işletmelerin fonlarının inşaat için — yalnızca yerleşim konutları da değil, ama olabilen ve gereken durumlarda, yaşlılar için pansiyon ve evlerin kurulması için — kullanımını sağlamak yerinde olur. Bu yalnızca ekonomik açıdan iyi olmakla kalmayacak, aynı zamanda, halkta bir kollektivizm hissi ve kamu işlerinde karar mekanizmasına doğrudan katılım duygusu beslemeye yardımcı olacaktır.

Yapılan işin karşılığını para olarak ödeme sistemini iyileştirmek yeterli değildir, talep olan mallardan gerekli miktarda üretmek de gerekir. Ve bunlar için, hiçbir tolerans payı bırakılmadan, en yüksek kalite standardı konmalıdır. Şimdilerde, insanın bazen canı sıkılıyor: Başlangıç maddeleri iyi olduğu halde çıkan ürünün kalitesi öyle oluyor ki, halk, iyi, zevkli yapılmış şeyleri almak için vurguncuya daha fazla ödeme yapmayı tercih ediyor. Bu durum düzeltilmelidir ve hem de geciktirilmeden düzeltilmelidir.

Nüfusa kesintisiz olarak kaliteli yiyecekler sağlamak özellikle gereklidir. Ve bu, bu açıdan olabilen en çok kendine yeterliliğe ulaşacak bir yoldan yapılmalıdır. Yiyecek Programı'mızın amacı bu sorunu çözmektir.

Sağlık servislerinin sorunları kuşkusuz, partinin toplumsal siyasetinde giderek artan önemde yer tutacaktır. Dünyanın ilk parasız sağlık servisleri sisteminin demokratik karakteri herkesçe biliniyor. Fakat kalitesinin düzeyi, gelişmiş sosyalizmin istemlerini her zaman karşılamaktan uzaktır. Buna son yıllardaki parti kararlarında birçok kez işaret edildi. Fakat bu kararları uygulamak hiç de az çaba ile olmayacak. Hastalıkların önlenmesi sorunu özel dikkat istiyor. Buna ulaşmanın bir yolu, bütün nüfusu yıllık koruyucu muayeneden geçirmektir. Bu kamu sağlığını ilgilendiren bir sorundur, yani, toplumsal ve ekonomik olarak büyük önemi olan bir sorundur.

Partinin iç siyasetindeki bütün bu büyük görevlerin çözümü, toplumun toplumsal homojenliğine doğru bir ilerleme anlamına gelecektir. Teorik olarak ortaya konan ve birçok kuşak komünistin düşünde yaşayan bu yüce amaç, bugün biçim için acil pratiğe ilişkin bir sorun olmuştur. Herşeyiyle deneyim gösteriyor ki, toplumun sınıfsız yapısının kuruluşu, ağırlığıyla, olgunlaşmış sosyalizm aşamasında gerçekleşecektir. SBKP 26. Kongresi'nin bu sonucu, açıktır ki, parti programının yeni basımında yansıyacaktır.

Parti, gelecek yılların ve onyılların, siyasal, ideolojik üstyapıda ve toplumun manevi yaşamında büyük değişiklikleri de beraberinde getireceği inancıyla hareket ediyor.

Önce, siyasal sistemimizin gelişimi,

sosyalist devletin ilerlemesi ve sosyalist demokrasinin genişlemesi hakkında konuşacağım. Bu alanda, işlerlikte olan parti programında bulunan pekçok hedef, özellikle, SSCB'nin yeni Anayasa'sının kabulünden sonra artık gerçekleşmiştir. Temsilcilerle ve genel olarak Sovyetlerle nüfus arasındaki bağlar belirgin biçimde güçlendi. Başlıca yasa tasarılarının ulusal çapta tartışılması, kendini pratiğimizde sıkıca yerleştirmiştir. Halk denetiminin rolü büyüdü. Artık pratik olarak şehirde ve köydeki bütün çalışanları kapsayan sendikalar daha aktifleşiyorlar.

Kısacası, çok şey yapıldı. Fakat, tabii, yapılması gereken ya da yapılabilecek olan herşey yapılmadı.

Daha çok demokratikleşme

Örneğin, devlet ve kamu yaşamının başlıca konuları üzerine karar almadaki varolan işleyişi alalım. Bunu daha çok demokratikleştirmek için olanaklar vardır. Böyle karar taslaklarının, emek kollektiflerinde daha geniş tartışılmasını, uygun durumlarda, sendikaların, Komsomol'un, kadın örgütlerinin çıkarttıkları sonuçların aksatılmadan incelenmesini, emekçi halkın önerilerine en dikkatli bir yanaşımı kastediyorum. Ve önde gelen yürütme organlarının çalışmasında ve düzenli hesap vermesinde nüfusa daha açık olmak, parti ve devlet organlarının eylemlerini, halkın gereksinim ve çıkarlarına daha yakınlaştırmaya yardımcı olmayacak mıdır?

İşletmecilik aygıtını küçültme ve basitleştirme görevi parti programında kaydedilmiştir. Sanıyorum ki, önce olduğu gibi, bu göreve acil gözüyle bakılmalıdır. Bu, Lenin'in çok önceden özel önem taşıyan bir sorun olarak koyduğu, hem pratik hem de siyasal bir ilkesel sorundur. Bugün, bu açıdan birşeyler yapılıyor ama yeterli değildir. Yoldaşlar, eminim ki, birçok kurumun ve örgütün kadrosu, yaptıkları işe bir zarar gelmeden büyük çapta düşürülebilir. Böylece boşa çıkarılan insanlar, personel darlığı çekilen yerlerde kendilerine her zaman iş bulacaklardır.

Üretimin yönetiminde demokratik ilkelerin daha da gelişimi konusu, tabii ki parti programının yeni basımında önemli bir yer tutmalıdır. SSCB Yüce Sovyeti'nin yarınki oturumu, iş kollektifleri üzerine ilk yasa tasarımızı ele alacaktır. Bu, büyük siyasal önemde bir eylemdir. Yasanın ayrıntılı ve gerçekten ulusal çapta bir tartışmadan sonra kabul edilecek olması yerinde ve doğrudur. Ve yasanın tam ölçüde yaşama geçirilmesi çok önemlidir.

Toplumun çıkarlarını ve yurttaşların haklarını koruyan yasalara en sıkı biçimde uyulmadan toplumsal gelişmemizin olağan ilerlemesi olanaksızdır. Özellikle, devlet, kamu mülkünü, resmi yetkiyi kişisel zenginlik için kullanma durumlarını tümüyle ortadan kaldırmak gereklidir. Gerçekte, bu, sistemimizin ta özünü torpillemekten başka birşey değildir. Burada hukuk acımasız ve uygulanması kaçınılmaz olmalıdır. Halkın çıkarlarını savunmak, sosyalist demokrasimizin temel direklerinden biridir.

Birşey daha var yoldaşlar. Demokratik ilkelerimizin ve normlarımızın eylemlerle desteklenmediği, insanların yalnızca biçimden, eylemlerin biçimsel benzerliğinden hoşnut olduğu durumlara karşı gerçek bir savaş ilan etmeliyiz. Şimdi, sık sık olduğu gibi, eğer bir toplantı önceden hazırlanmış bir senaryoya göre yapılıyorsa, eğer ilgi duyulan, samimi bir tartışma yoksa, eğer konuşmacıların konuşmaları önceden redakte edilip, insiyatifler ve özellikle eleştiri hizaya sokuluyor, boğuluyorsa bir toplantının ne yararı olabilir? Ve çalışan halkın çıkarlarını savunmak için, üretimdeki bu ya da başka düzensizliklere karşı sesini yükseltmeye cesaret edemeyen bir sendika örgütünün çalışmasının değeri ne olabilir? Ya da, işaretleri dikkate alınmaz ve çok ihtiyaç duyulan önlemler alınmazsa halk denetimcilerinin çalışmasının ne değeri olabilir?

Şimdi, sık sık olduğu gibi, eğer bir toplantı önceden hazırlanmış bir senaryoya göre yapılıyorsa, eğer ilgi duyulan, samimi bir tartışma yoksa, eğer konuşmacıların konuşmaları önceden redakte edilip, insiyatifler ve özellikle eleştiri hizaya sokuluyor, boğuluyorsa bir toplantının ne yararı olabilir? Ve çalışan halkın çıkarlarını savunmak için, üretimdeki bu ya da başka düzensizliklere karşı sesini yükseltmeye cesaret edemeyen bir sendika örgütünün çalışmasının değeri ne olabilir? Ya da, işaretleri dikkate alınmaz ve çok ihtiyaç duyulan önlemler alınmazsa, halk denetimcilerinin çalışmasının ne değeri olabilir?

Söylenenlerin asla yapılanlarla uyuşmazlık içinde olmamasına ve sorunun özünün yerine biçimin geçirilmemesine dikkat etmek son derece büyük öneme sahiptir. Bu isterseniz şöyle diyelim ki, devlet ve toplum yaşamının her alanında sosyalist demokrasimizi geliştirmek için ana potansiyellerden biridir.

Daha uzun erimli bir perspektife gelince, bunu, biz komünistler, Sovyet devletinin halkın kendi öz yönetimine doğru adım adım gelişmesinde görüyoruz. Bize göre bu, tüm halkın devletinin daha çok gelişmesiyle ve yığınların toplumun işlerinin yönetilmesine daha geniş katılımıyla olacaktır.

Açıktır ki bu süreç kendi kendine ya da salt birilerinin iyi niyetiyle gerçekleşmeyecektir. Bu, hem toplumun maddi olanaklarıyla, hem de yığınların siyasal anlayış ve kültür düzeyiyle koşulludur. Bunu anlamak ve hatırlamak çok önemlidir. Demokrasinin gelişmesinin daha ileri yollarını ve biçimlerini soyut olarak aramamak, deneyimden hareket etmek. Programımızın amaçlarının gerçekçiliğinin garantisi burada yatıyor.

Sosyalist enternasyonalizm

Söylemeye bile gerek yok ki, yoldaşlar, SBKP programının yeni basımında, partinin milliyetler siyasetine ilişkin konular uygun bir yer tutacaktır. Ondan önce, gelişmiş sosyalizmin mükemmelleştirilmesinin, iyi düşünülmüş ve bilimsel tabana oturtulmuş bir milliyetler siyasetini zorunlu olarak içermesi gerektiğine işaret etmeliydim. Bu Lenin'in bize bıraktığı ilkeler üzerine oturur: Ülkenin tüm uluslarının ve milliyetlerinin tam eşitliği, kardeşçe bir birlik içinde özgür gelişmeleri ve onları birbirine yakınlaştırma yönünde doğru bir rota. Bu siyasetin yaşama geçirilmesi, tüm Sovyet halkının, sosyalist enternasyonalizm ruhuyla ve Sovyetler Birliği'nin tüm halklarının çıkarlarının birliğini derinden kavratan tutarlı bir eğitimini gerektirir ve gelecekte de gerektirecektir.

Yoldaşlar, gelişmiş sosyalizmin mükemmelleştirilmesi, halkın ruhsal gelişmesi için yapılması gereken büyük miktarda çalışma olmadan düşünülemez.

Bir kişinin biçimlenmesi, yaşamının erken yıllarında başlar. Plenum toplantısı sırasında, okullarımızın ve öteki eğitim kurumlarımızın çalışmaları hakkında çok konuşuldu. Ben birşeyi vurgulamak isterim: Parti, ülkemizde insanın yalnızca belli miktarda bilginin profesörü olarak değil, herşeyden önce, karakteristik ideolojik ilkeleriyle, moraliyle ve çıkarlarıyla, işte ve tutumda yüksek kültürel standartlarıyla sosyalist

bir toplumun yurttaşı, aktif bir komünizm kurucusu olarak eğitilmesini ister.

Öğrenimin üretici işle birleştirilmesi güzel bir eğitim aracıdır. Okul çocuklarına toplumsal olarak yararlı iş alışkanlığı ve sevgisi aşılama siyasetini ardıcıl izlemek gereklidir. Bu fiziksel iş ya da beyin işi olabilir ama toplumun gereksinim duyduğu gerçek, üretici iş olmalıdır.

İş fiziksel gelişmede de yardımcıdır. Bu bakımdan bizde herşey iyi gitmiyor. Yalnızca fizik eğitimi derslerini ve spora yatkınlığı değil, temizlik ve sağlık bakımı alanlarında belirli bir asgari bilgi edinme gereksinimini de kastediyorum. Her insanın, kendi organizmasını ve onu nasıl düzen altında tutacağını gençkenden başlayarak bilmesi gerekir.

İnsan, okuldan başka hiçbir yerde estetik eğitiminin başlangıçlarını alamaz ve yaşamı boyunca güzele yönelik bir duyguyu, sanat eserlerini anlama, değerlendirme ve sanatla uğraşma yeteneğini edinemez.

Doğal olarak, tüm bu görevlerin yerine getirilmesi hiç de az çaba ve zaman almayacaktır. Başka şeylerin yanısıra, öğretmenlerin günümüzün gereklerini akılda tutarak elekten geçirilmelerini ve yetiştirilmelerini geliştirmek gerekli olacaktır.

Teorik temel

Yoldaşlar, partinin gelişmiş sosyalizmi mükemmelleştirme stratejisi, katı Marksist-Leninist teorik temele dayalı olmalıdır. Bu arada, açıkça konuşursak, içinde yaşadığımız ve çalıştığımız toplumu henüz doğru dürüst incelemedik ve onun gelişmesini belirleyen yasaları, özellikle ekonomik olanları, henüz tam olarak açık etmedik. Bu nedenle bazen, ampirik olarak, söz gelimi, hiç de akılcıl olmayan deneme-sınama yoluyla hareket etmek zorunda kalıyoruz.

Ne yazık ki bilim, çözümleri çok gerekli ve gelişmiş sosyalizmin ilke ve koşullarını karşılayacak olan bir dizi önemli soruna henüz pratik çözüm getirmedi. Ne demek istiyorum? Hepsinden önce, üretimin verimliliğini, ürünün kalitesini arttırmanın en güvenilir yollarını seçmeyi ve fiyat oluşumunun bilimsel dayanaklı ilkelerini. Yalnızca bunlar da değil. Yaşam önümüze sürekli, toplumumuzun gelişmesinin bağlı olduğu yeni sorunlar çıkarıyor. Bu daha da ağırlık kazandı çünkü artık bir dizi başka ülkenin sosyalist gelişme deneyimi de elimizin altındadır. Bu deneyim, dikkatli inceleme, değerlendirmeler ve genellemeler gerektiriyor. Diyeceklerimizi bir fındık kabuğuna sığdıracak olursak, günümüz koşullarında sosyal bilimlerin rolüne SBKP programının yeni basımında mutlaka dikkat gösterilmelidir.

Edebiyat ve sanatın sosyalist toplumumuzdaki önemine, bugünkü programımızda çok güzel işaret edilmiş. Aynı zamanda bu alanda bazı maddelerin belki daha da geliştirilmesine gereksinim vardır.

Parti, bilim ve kültürü zenginleştiren, emekçi halkı gelişmiş sosyalizmin norm ve ilkelerinin ruhunda eğitmeye yardım eden herşeyi destekler. Yeteneklere ve sanatçının yaratıcı arayışına ilgiyle, saygıyla, onun çalışma biçimlerine ve stiline karışmadan yanaşır. Ancak parti sanatın ideolojik içeriğine tarafsız kalamaz. Sanatın gelişmesini her zaman öyle yönlendirecektir ki sanat halkın çıkarlarına hizmet etsin. Tabii ki bu salt emirlerle yönetme sorunu değildir. Aktif, şefkatli, dikkatli ve aynı zamanda ideolojik olarak yabancı, ve profesyonel olarak zayıf çalışmalara ödünsüz Marksist-Leninist eleştiri, sanatsal yaratıcılığı etkilemenin ana yöntemidir.

Yoldaşlar, partinin gelişmiş sosyalizmi mükemmelleştirme stratejisi, katı Marksist-Leninist teorik temele dayalı olmalıdır. Bu arada, açıkça konuşursak, içinde yaşadığımız ve çalıştığımız toplumu henüz doğru dürüst incelemedik ve onun gelişmesini belirleyen yasaları, özellikle ekonomik olanları, henüz tam olarak açık etmedik.

Halkın kültürel düzeyi yükseldikçe, halkın kafası üzerinde sanatın etkisinin de nasıl arttığını hepimiz görüyoruz. Böylece sanatın toplumsal yaşamı aktif olarak etkileme olanakları da büyüyor. Ve bu demektir ki, sanat alanında çalışanların, ellerindeki güçlü aracın, halkın davasına, komünizm davasına hizmet etmesini garantileme sorumluluğu çok büyük boyutlara varıyor.

Yoldaşlar, dünya gelişmesinin yüzyılın son çeyreğindeki deneyimi, programın uluslararası sorunlara ilişkin birçok maddesini değiştirme gereksinimini dayatıyor.

Dünyada güçler oranı önemli ölçüde değişmiştir. Dünya toplumsal sistemlerinin savaşımında görülmedik bir keskinleşme oldu. Durum böyleyken, iki sistem arasındaki tarihsel anlaşmazlığı askersel çatışma yoluyla çözmeye yönelik bir girişim, insanlık için felaket olur. Onların aralarındaki karşılıklı ilişkilerin daha da gelişmesinin karakteri, yani, özde, yeryüzünde barışı koruma sorunu, hem bugün, hem de görülebilir gelecekte partimizin dış siyasetinin kilit sorunudur.

Ve de yalnız bizim partimizin değil. İnsanlığın tepesinde asılı duran nükleer savaş tehdidi, tüm komünist hareketin faaliyetlerinin ana anlamını yeni bir biçimde değerlendirmeyi getiriyor. Komünistler, her zaman insanın insan tarafından ezilmesine ve sömürülmesine karşı savaşçılar oldular. Bugünlerde uygarlığın korunması ve insanın yaşama hakkı için de savaşım veriyorlar. Bunu programda yansıtmamak elden gelmez.

Günümüzde sosyalist ülkeler ve onların siyaseti, yeryüzünde kalıcı barışı garantileme davasında büyük önem taşıyan bir etkendir. Bu ülkelerin ortak çalışmasını ve birliğini güçlendirmek, bence, SBKP'nin ve Sovyet devletinin uluslararası faaliyetlerinin en önemli yönüdür.

SBKP programı, sosyalist ülkeler arasında gelişmiş yeni tip ilişkilerden sözediyor. Ancak son yirmi yıl, dünya sosyalizmi fikrimizi zenginleştirdi ve onun ne denli çeşitli ve karmaşık olduğunu daha canlı gösterdi. Ekonomileri, kültürleri, sosyalist gelişmenin sorunlarını çözme yol ve yöntemleri açısından tekil sosyalist ülkeler arasında büyük farklılıklar var. Eskiden bize daha aynı olacaklarmış gibi gelirdi oysa bu doğaldır.

Doğru siyasal çizgi

Dünya sosyalizminin tarihi kanıtlıyor ki sosyalist sistem, toplumun güvenli ilerlemesi ve ülkeler arasında uyumlu ilişkiler için tüm olasılıkları yaratıyor. Bu olasılıkların, sosyalist enternasyonalizmin, hem her ülkenin egemenlik haklarına mutlak saygıyı, hem de karşılıklı yoldaşça destek ve karşılıklı yardımı içeren ilkeleri temelinde nasıl gerçekleştiğine ilişkin oldukça çok örnek görüyoruz. Ama deneyimin de gösterdiği gibi, tüm bunlar kendi kendine gelmiyor. Olasılıkları yaşama geçirmek için doğru siyasal çizgi gereklidir.

Siyasette insan hatalarının karşılığını ödemek zorundadır. Bir komünist partinin yol gösterici rolü zayıfladığı zaman, burjuva reformist gelişme yoluna doğru kayma tehlikesi doğar. Bir parti halkla bağını kaybederse, doğan boşlukta, emekçi halkın çıkarlarını savunma rolünü kendi kendine yakıştıranlar türer. Ulusçu duygulara karşı gelinmezse, devletler arası çelişkiler doğar ki bunun da sosyalist dünyada bir dayanağı yoktur.

Ve doğal olarak, varolan farklılıkların ortak çalışmanın gelişmesine engel olmaması özellikle önemlidir. Bunu sağlamak komünistlerin, yönetimdeki komünist partilerin kutsal bir görevidir. Ne yani, bizi bölebilecek olan şeyler, yeni bir toplumun kurucuları olarak sahip olduğumuz ortak yanlara göre ölçülemez denli küçük kalır.

Biz tüm sosyalist ülkelerle dostluktan yanayız. En yakın dostlarımıza ve bağlaşıklarımıza — sosyalist topluluktaki ülkelere — gelince, ortak bir kanımız var: Yaşam, işbirliğinin yalnızca genişlemesini değil, niteliğinin ve etkinliğinin de artmasını gerektiriyor.

Bu, birinci olarak, politik etkileşmenin daha da mükemmelleştirilmesi demektir ki Varşova Paktı örgütü bunun ana aracıdır.

Bu alanda işbirliğimizi giderek daha sıkılaştıracağımızı düşünüyoruz. Elbette işbirliği, durumun özelliklerine ve tek tek devletlerin özgül çıkarlarına bağlı olarak gelişmesini sürdürecektir. Aynı zamanda birlikte belirlenen ortak rota, giderek artan oranda, kardeş ülkelerin görüşlerinin ve konumlarının güçlü bir kaynaşımı olacaktır.

İkincisi, nitelik olarak yeni bir entegrasyon düzeyine ulaşmaya çalışıyoruz. Sosyalist ülkeler topluluğunun yaşamını onsuz düşünmek daha bugünden olanaksızdır. İleride entegrasyon daha da derin, geniş kapsamlı ve etkin olacaktır, katılan ülkelerin ulusal ekonomilerinin güçlenmesini güvenilir bir biçimde sağlayacaktır. Ortak uğraşlarımızın amacı budur.

Sonuç olarak, düşünsel alanda kardeş halkları ideolojik olarak birbirlerine daha çok yakınlaştıracağımızı, tarihsel yazgılarının aynı, birlikte olduğu duygusunu güçlendireceğimizi ve kültürel değerlerin değişiminin genişlemesini düşünüyoruz.

Elbette tüm bunlar uzun erimli süreçlerdir. Daha bugünden işliyor, ama etkileri yarın, gelecek yıllarda daha geniş olarak kendisini duyuracaktır. İnanıyoruz ki sosyalist ülkelerin toplumsal gelişme düzeyleri ne kadar daha yüksek ve ne kadar birbirine daha yakın olursa, aralarındaki karşılıklı anlayış o kadar büyük, işbirliği o kadar organik, zengin ve derin olacaktır.

Tek tek sosyalist ülkeler arasında olduğu kadar, dünya komünist hareketi içindeki bazı kardeş partiler arasında da, kimi sorunlarda doğan farklılıkların özünün nesnel bilimsel bir çözümlemesi ve sorunların Marksizm-Leninizm temelinde çözümü, komünistlerin birliğinin güçlendirilmesi için yolların aranması kuşkusuz uluslararası alanda partinin önemli görevlerinden biridir. Gerçeklik çerçevesinde kalmak istiyorsak, program bu noktayı görmezlikten gelemez.

Büyüyen rol

Kendilerini sömürge ve yarı-sömürge bağımlılıktan kurtarmış Asya, Afrika ve Latin Amerika ülkelerinin büyüyen rolü, günümüz dünyasının temel özelliklerinden biridir. Bu ülkelerde oluşan süreçler karmaşık ve çok yönlüdür, bunların doğru bir biçimde anlaşılmaları önemlidir.

Bu ülkelerin bazılarında kapitalist sistem yerleşti. Ama emperyalist güçlerin saldırgan, egemenlik ve dikta siyaseti, o ülkelerin nesnel çıkarlarına da ters düşüyor. Ekonomik geriliğin üstesinden gelmeye uğraşan bu ülkelerin eşitlik temelinde uluslararası işbirliğine ve kalıcı bir barışa gereksinimleri vardır. Bunların çoğu, sosyalist ülkelerle ilişkileri, bağımsızlıklarını güçlendirmenin aracı olarak görüyorlar. Bağımsızlıklarına tam saygı ve işlerine karışmama temelinde, bu ülkelerle karşılıklı yarara dayanan işbirliği yolunu izlemeyi sürdüreceğiz, bu doğaldır.

Tek tek sosyalist ülkeler arasında olduğu kadar, dünya komünist hareketi içindeki bazı kardeş partiler arasında da, kimi sorunlarda doğan farklılıkların özünün nesnel bilimsel bir çözümlemesi ve sorunların Marksizm-Leninizm temelinde çözümü, komünistlerin birliğinin güçlendirilmesi için yolların aranması kuşkusuz uluslararası alanda partinin önemli görevlerinden biridir.

Eski sömürgeler dünyasından bize en yakın olanlar sosyalist yönelimi seçenlerdir. Bu ülkelerle biz, yalnızca dış siyasetteki anti-emperyalist, barışçıl amaçlarda değil, toplumsal adalet ve ilerleme gibi, ortak ideallerde de biraraya geliyoruz. Doğal olarak onların konumlarının karmaşıklığını ve devrimci gelişmelerinin zorluklarını görüyoruz. Amacın sosyalizm olduğunu duyurmak başka şey, onu kurmak başka birşeydir. Bunun için belki bir üretim güçleri, kültür ve toplumsal bilinç düzeyi gerekiyor. Sosyalist ülkeler, bu ilerici ülkelere dayanışma gösteriyorlar, siyaset ve kültür alanlarında onlara yardım elini uzatıyorlar, savunmalarını güçlendirmelerini kolaylaştırıyorlar. Bu ülkelerin ekonomik gelişmelerine de olanaklarımız ölçüsünde yardım ediyoruz. Ama bu ülkelerin ekonomik gelişmeleri, tüm toplumsal ilerlemeleri gibi, asıl olarak, yalnızca bu ülkelerin çalışmalarının ve liderlerinin doğru siyasetinin bir sonucu olacaktır.

Kapitalizmin dünyasına gelince, bu toplumsal sistemin genel krizinde önemli bir derinleşme gözlemliyoruz. Savaş sonrası dönemdeki gelişmesinde göreceli dengeyi sağlamada kapitalizme yardımcı olan yöntemler giderek daha az etkili oluyor. Şu giderek daha açıklık kazanıyor: Milyonlarca emekçi işsizliğe ve yoksulluğa terkedilirken, emperyalizm, eşi görülmedik derinlikte ve çapta olan bilimsel-teknolojik devrimin toplumsal sonuçlarıyla başedemiyor.

Güçlü muhalefet

Emperyalizm, iç ve devletler arası uzlaşmazlıklar, kabarışlar ve çelişkilerin burgacındadır. Bu derin ama farklı biçimlerde kapitalist ülkelerin siyasetinde yansıyor.

Bir yandan, daha önce söylendiği gibi, Amerikan emperyalizminin başını çektiği azılı gerici güçlerin saldırganlığı hızla yükseldi. Her ne pahasına olursa olsun, olayların gidişini değiştirmek üzere girişimler yapılıyor. Tabii ki bu siyaset emperyalistlere başarı getirmeyecektir, ama serüvenciliğiyle insanlık için son derece tehlikelidir. Halklar tarafından güçlü bir muhalefetle karşılaşmasının nedeni budur ve kuşkusuz muhalefet daha da büyüyecektir.

Yine de, bugün kapitalist dünyada uluslararası durumu daha gerçekçi olarak değerlendiren başka eğilimler, başka siyasetçiler de vardır. Onlar, dünyada oluşan süreçlerin artık geri döndürülemez olduğunu anlıyorlar. Farklı sistemler içinde olan devletler arasında uzun erimli barışçıl birarada yaşamanın gerekliliğini ve karşılıklı yararını görüyorlar. Buna hazır olduğumuzu çok kereler söyledik ve bir kez daha tekrarlıyoruz. Bunun, dünyayı bölen toplumsal barikatların her iki yanında yer alan halkların çıkarlarına olduğuna inanıyoruz. Çünkü tüm ülkeleri ilgilendiren sorunlar az değildir, önemleri giderek büyümektedir. Örneğin gezegenimizde doğanın korunması, yeni enerji kaynaklarının kullanımı, uzayın araştırılması, dünya okyanus kaynaklarının bulunması.

Komünistler geleceğin sosyalizme ait olduğuna inanıyorlar. Tarihin gidişi bu yöndedir. Ama bu hiçbir biçimde "devrim ihracı" yapacağımız ya da diğer ülkelerin işlerine karışacağımız anlamına gelmez. "Devrim ihracı" tümüyle olanaksızdır. Sosyalizm yalnızca tek tek ülkelerin toplumsal gelişmelerinin nesnel gereksinimlerinin toprağında büyür.

Kesin inancımız şu ki, sosyalizm asıl olarak üstünlüklerini tümüyle kapitalizmle barışçıl rekabet koşullarında kanıtlayacaktır. Emperyalizmin bize yamamaya çalıştığı askersel alandaki rekabeti hiçbir şekilde savunmuyoruz.

Barış içinde birarada yaşama, sosyalizm ve emperyalizm arasındaki askersel-stratejik dengeyle nesnel olarak kolaylaşıyor. Bu dengenin sağlanması son yılların en önemli sonuçlarından biridir. Bunu elde etmek için halkımız ve diğer sosyalist topluluk ülkelerin halkları az çaba ve kaynak harcamadı ve engellenmesine izin vermeyeceğiz. Ülkemizin, dostlarımızın ve müttefiklerimizin güvenliğini sağlamak için olanaklı olan herşeyi yapmayı sürdüreceğiz ve emperyalist gericiliğin saldırgan emellerine karşı duran güçlü unsur, Sovyet Silahlı Güçleri'nin savaş gücünü arttıracağız. Ancak, yollarını aktif olarak aradığımız, silahlanma ve askersel harcama düzeyini her iki tarafta da düşürmek ve silahsızlanmaya girişmek olanaklı olursa, bu tüm ülkeler ve halklar için büyük bir başarı olacaktır.

Amacımız yalnızca savaşın önüne geçmek değildir. Uluslararası ilişkilere köklü düzenlemeler getirmeye, bu ilişkilerde iyi olan herşeyi geliştirmeye ve pekiştirmeye çalışıyoruz. Devletlerin ve halkların bağımsızlık haklarına saygı ve emperyalizmin sürekli olarak kenara atmaya çalıştığı uluslararası hukuk ilkelerine kesinlikle uyulması üstünde ısrarla duruyoruz.

Kısacası, çağımızda yalnızca sosyalizm uluslararası alanda sağlıklı unsurların, detantın, barışın, her halkın ve tüm insanlığın çıkarlarının en tutarlı savunucusudur. Sovyetler Birliği Komünist Partisi programının yeni baskısı tüm bunları kesin ifadelerle anlatmalıdır.

Parti, parti içi demokrasinin daha da gelişmesinde, komünistlerin yaratıcı eyleminin, insiyatif ve sorumluluklarının arttırılmasında büyük bir rezerve sahiptir. Komünistler parti ve ülke yaşamını ilgilendiren ivedi sorunları ne kadar cesaretle ve özgül olarak tartışırlarsa, benimsenmiş kararları uygulamakta o kadar aktif olacaklar, partimiz tarihsel görevini o kadar başarıyla yerine getirebilecek.

Yoldaşlar, ülkenin karşılaştığı büyük görevlerin başarılması, partinin öncü rolünü daha çok arttırmayı gerektirecek. Bu nedenle, parti kendi çalışma biçim ve yöntemlerini sürekli olarak mükemmelleştirmelidir. Sovyetler Birliği Komünist Partisi programında, hâlâ yaşama uygulanmayı bekleyen birkaç örnek vardır. Yeni sorunlar da doğuyor.

Örneğin, parti ve devlet arasında pratikte işlevlerin doğru bir dağılımını sağlamak çok önemlidir. Parti organlarının devlet organlarının kopyası olmaması gerektiğini defalarca yineledik, ancak bundan kaçınmak herzaman olanaklı değildir. Sonuçta bu, devlet organları başlarının sorumluluğunu azaltıyor, onlara sorumluluğu parti organları üstüne atmanın yollarını aratıyor, bu arada parti organlarında istemeden işe kesimsel yanaşım unsurları gelişiyor.

Parti, parti içi demokrasinin daha da gelişmesinde, komünistlerin yaratıcı eyleminin, insiyatif ve sorumluluklarının arttırılmasında büyük bir rezerve sahiptir. Komünistler parti ve ülke yaşamını ilgilendiren ivedi sorunları ne kadar cesaretle ve özgül olarak tartışırlarsa, benimsenmiş kararları uygulamakta o kadar aktif olacaklar, partimiz tarihsel görevini o kadar başarıyla yerine getirebilecek.

Çekici güç

Parti programının yeni baskısı, partinin ve halkın yüzyüze geldiği temel görevleri tamamlamada çabaları yoğunlaştırmak için herkesi yardıma çağırıyor. Onları iyi yaparsak bu, ülkeyi geliştirmede ve halkın yaşamını iyileştirmede diğer bir büyük ileri adım olacaktır. O zaman sosyalist sistem tüm dünyaya üstünlüklerini ve çekici gücünü daha ikna edici bir biçimde gösterecektir.

Yalnızca gelecek için düzgün ve iyi düşünülmüş rehberler hazırlamak değil, onları, gelecekteki çalışmaya aktif olarak katılmalarını sağlamak için milyonlarca komünist ve parti üyesi olmayan halka götürmek de önemlidir. Bu, kesinlikle ideolojik cephedeki savaşçıların başlıca görevlerinden birini oluşturuyor. İdeolojik, eğitimsel çalışma herşeyden önce partinin yığınlarla bağı sorunudur. Önemi de buradadır. İnanıyorum ki bu plenum toplantısı partiye, tüm eylemlerinde büyük bir yardımcı olacaktır.

SİYASAL VERİLER

Aşağıdaki tabloda, üç önemli konuda, sayfanın bir yarısında *İşçinin Sesi*'nin, öteki yarısında yetkili Sovyet yoldaşların görüşlerini verdik. Bugüne dek, *İşçinin Sesi*'nin yoldaşça eleştirilerini anti-Sovyetizm olarak göstermeye çabalayan menşevikler, artık ciddi bir açmaz içindedirler.

Sosyalizmde toplumsal çelişkiler

"Evet, çelişkilerimiz ve güçlüklerimiz vardır. Gelişmenin başka bir yolu olduğunu düşünmek, gerçekliğin, bazen çetin olmakla beraber güvenilir toprağını bırakmak ve Marksist diyalektiğin ABC'sinden kopmaktır. Teorik olarak bu sorun, Lenin tarafından Marksist doktrin temelinde çözülmüştü. O, 'antagonizm ve çelişki' dedi, 'kesinlikle aynı şeyler değildir. Sosyalizmde birincisi yok olur, ikincisi kalır.' *(Lenin Külliyatı,* c.11, s.357) Şimdi bu doğru pratikte kanıtlanmıştır. Ancak bundan şu sonuç çıkmaz ki, antagonist olmayan çelişkiler boşlanabilir ve siyasette görmezlikten gelinebilir. Yaşam, böyle boşlamanın bir sonucu olarak, doğası gereği antagonist olmayan bu çelişkilerin de ciddi çatışmalara yol açabildiğini öğretiyor. Sorunun bir başka en önemli yanı sosyalizmin çelişkilerini, onun ileri gelişmesinin bir kaynağı ve itkisi olarak, doğru bir biçimde kullanmaktır." (Y.Andropof, *Komünist*'te çıkan Marks'ın 100. ölüm yıldönümü yazısı, Soviet News, 2.3.83, s.69)

"... Sovyetler Birliği'nde sınıfların varlığını kabul edenler, örneğin rapor, nedense sınıflar arasında çelişkilerin varlığını kabul etmiyorlar. 'Artık çelişki yoktur, *önemli farklılıklar* vardır' diyorlar. Oysa Buharin'in *Dönüşüm Aşamasının Ekonomisi* adlı kitabına yazdığı kenar notlarda Lenin, 'antagonizm ve çelişki kesinlikle aynı şeyler değildir, sosyalizmde birincisi yok olur, ikincisi kalır' diyor.

"Sosyalizmde farklı çıkarlar temelinde sınıflar arasında çelişkiler vardır. Sosyalist sistem bu çelişkilerin gelişmeyi hızlandıracak biçimde çözümlenebilmesinin nesnel temelini de yaratmıştır. Ne var ki, bu nesnel temel kendiliğinden işlemez. Zaman zaman öne çıkacak çelişkilerin zamanında görülüp *doğru bir siyasetle* çözülmesi gerekir." (R. Yürükoğlu, *Yaşayan Sosyalizm*, s.92-93)

Sosyalist demokrasi

"... Örneğin, devlet ve kamu yaşamının başlıca konuları üzerine karar almadaki varolan işleyişi alalım. Bunu daha çok demokratikleştirmek için olanaklar vardır. Böyle karar taslaklarının, emek kollektiflerinde daha geniş tartışılmasını, uygun durumlarda, sendikaların, Komsomol'un, kadın örgütlerinin çıkarttıkları sonuçların aksatılmadan incelenmesini, emekçi halkın önerilerine en dikkatli bir yanaşımı kastediyorum. Ve önde gelen yürütme organlarının çalışmasında ve düzenli hesap vermesinde nüfusa daha açık olmak, parti ve devlet organlarının eylemlerini, halkın gereksinim ve çıkarlarına daha yakınlaştırmaya yardımcı olmayacak mıdır? (Andropof yoldaşın plenum konuşmasından)

"... Emekçi halk yığınlarının kendilerinin aktivitesine bir canlılık vermek gereklidir.Bugün bu, parti komitelerinin, sovyetlerin, sendikaların ve Komsomol organlarının *anahtar görevidir. ...*

"Ve bu demektir ki en geniş anlamıyla sosyalist demokrasiyi daha da geliştirmek, yani emekçi halk yığınlarının devletin ve toplumsal işlerin yönetimine daha da *aktif* katılımını sağlamak, çok önemlidir." (Y. Andropof, *SBKP MK Plenum konuşması*, Novosti Press Basın Bülteni, Tass, 22 Kasım 1982) (abç)

"... Bu sivil toplum örgütlenmelerinin, devlet işleyişinde ve toplumsal yaşamın *her alanında* giderek daha fazla yer tutması gerekir. Sosyalist demokrasi ancak böyle sağlanır ve geliştirilir. Ancak böyle, kağıt üzerindeki güzel maddeler, haklar, yığınların aktif katılımı-denetimiyle yaşama geçebilir."(R.Yürükoğlu, *Yaşayan Sosyalizm*, s.127)

"SSCB'de kurulan sosyalizm az gelişmiş bir ülkede kurulmuş sosyalizmdir. Çeşitli tarihsel-kültürel-ekonomik-toplumsal-uluslararası nedenlerle aktif yığın demokrasisinin işleyişleri geri kalmıştır.

"Ne var ki, bir yandan da toplumun her yönüyle gelişmesi ilerlemektedir. Eski anlayışlar, eski örgütlenmeler, eski işleyişler giderek dar gelmektedir. Kısa bir zaman içinde demokratikleşme Sovyetler Birliği'nin *ana sorunu* olacaktır. Daha bugünden, karşılaşılan pekçok güçlük bu yönü göstermektedir.

"Sovyet toplumunun demokratik kurumlaşması, demokratik anlayışı toplumun gelişimine paralel olarak mutlaka ama mutlaka yükselecektir. Partinin bu gidişin önünde yürümesi, bu gelişmeden korkmaması zorunludur. Çünkü *aktif yığın demokrasisi demek olan proleter demokrasisi, sosyalizmden komünizme doğru ilerleyebilmenin zorunlu koşuludur.*" (R.Yürükoğlu, *Yaşayan Sosyalizm*, s.150)

Partide demokrasi

"Parti, parti içi demokrasinin daha da gelişmesinde, komünistlerin yaratıcı eyleminin, insiyatif ve sorumluluklarının arttırılmasında büyük bir rezerve sahiptir. Komünistler parti ve ülke yaşamını ilgilendiren ivedi sorunları ne kadar cesaretle ve özgül olarak tartışırlarsa, benimsenmiş kararları uygulamakta o kadar aktif olacaklar, partimiz tarihsel görevini o kadar başarıyla yerine getirebilecek." (Andropof yoldaşın plenum konuşmasından)

"Fosilleşme, formalizm (biçimcilik), tıkanıklık. Bunlar, hep toplumun her alanında olduğu gibi partide de demokratikleşme hızının arttırılması gereğine işaret etmektedir. Sosyalist demokrasinin geliştirilmesi, yönetim kadrolarının iyi niyetinden kurtarılmış nesnel mekanizmalara dönüştürülmesi gereklidir. Bu, Sovyetler Birliği'nin bugün bulunduğu yerden ileri gidebilmesinde giderek *ana halka* olacaktır." (R.Yürükoğlu, *Yaşayan Sosyalizm*, s.144)

Yaşayan sosyalizm ve Yaşayan Sosyalizm kitabı

Emine Engin

Yaşayan sosyalizm adı üstünde yaşayan bir sistemdir. Yaşamak demek, aynı zamanda sürekli değişim geçirmek demektir. Ancak bu değişim bazen olumlu, bazen olumsuz özellikler taşır.

Son zamanlarda Sovyetler Birliği'nde bir silkinme, bir canlılık, bir netleşme ve bunlarla bağlı olarak, çok sevindirici ve önemli bazı değişiklikler vardır. Yaşayan sosyalizmin kalesindeki bu değişiklikler, *Yaşayan Sosyalizm* kitabında getirilen birçok eleştiri, değerlendirme ve öneriyle aynı yöndedir.

Anlayanlar için buradan önemli bir ders çıkıyor. Demek ki, sözde değil anlayışın içeriğiyle Marksizm-Leninizme bağlı ve dünya devriminin, Sovyetler Birliği'nin çıkarlarından başka bir kaygu taşımayan bir komünist hareket, Sovyetler Birliği'ndeki eksiklikleri, yanlışları, hangi yönde değişmenin gerekli olduğunu doğru görebiliyormuş!

Sovyetler Birliği'ne "dost acı söyler" içtenliğiyle ve Marksizm-Leninizmin güçlü konumlarından yanaşmayan, yalnızca asalaklık edenler doğaldır ki bunu anlayamazlar. Zaten onlardan anlamalarını beklemiyoruz ama şunu bekliyoruz: Şimdi hiçbir şey olmamışçasına, iki yüzlü bir biçimde çark edecekler, ağız değiştirecеklerdir.

Nitekim "onlar"a en üst düzeyde bir örnek oluşturan menşevik resmilerimizde bu çaba bir süredir gözlenmektedir. Bizi sol serüvencilikle "suçlarken" birden bire menşeviklikle suçlamaya yeltenmeleri bir rastlantı değildir. Ağustos ve Eylül *Atılım*'larında dozu giderek artan sahte bir sol gevezelik, demagojik militanlık da bununla bağlıdır. Daha da sayılabilir.

Eşeğe altın semer bağlasan eşek yine eşektir. Bunun gibi, Menşevik resmilerin de fikri değil ağzı değişiyor. Bu bakımdan, hem onların fikrini göstermek kolaydır, hem de iki yüzlü ağız değiştirmelerini sergilemek zorunludur.

Sözünü ettiğimiz önemli değişmelere dönersek, bunların önemini anlayabilmek için önce değişmenin koşullarına kısaca bakmak gereklidir.

SBKP dünya çapında önemli sorumluluklar taşıyan bir partidir. Onda ciddi bir sarsıntının uluslararası alanda ciddi kötü sonuçları olur. Bu koşullarda ondan örgütsel birliğini, disiplinini değil bozacak, bozma riskini taşıyan hızda ve çapta değişiklikler beklenemez, beklenmemelidir. Kaldı ki 1981'de kongre yapmış ve birçok karar almıştır.

Kuşkusuz SBKP de yaşayan bir varlıktır. Onda da değişik fikirler vardır. Bunların ağırlığı değişebilir. Ancak, değişmeler hemen ve tümüyle açığa çıkmaz ve yaşama geçmez. Bu nedenle, değişmelerin önemini yalnızca o gün açığa çıktığı ve yaşama geçtiği kadarıyla ölçemeyiz. Aynı zamanda sürecin sonunda nerelere varabileceği de dikkate alınmalıdır.

Bu yazıda değişmelerin hepsini ele alamayacağız. Ele aldığımız kadarıyla, ilk bakışta görülecektir ki bunlar kendi içinde yeterli değildir. Ama daha tam bir değişme mantığının tohumlarını taşıdığı için çok önemlidir.

Yalnızca bu nedenden de değil. Diyelim ki bu değişme mantığı ilerlemedi, değişmeler bu kadarıyla kaldı. Yine çok önemlidir çünkü bunlar Sovyetler Birliği'nde olumlu değişmelerdir. Biz kapitalizme karşı savaşta devrimciyiz ama tam da bu nedenle, yaşayan sosyalizme gelince en küçük ileri adımı bile büyük sevinçle karşılayacak kadar "reformcuyuz"!

Şimdi değişmelere gelelim.

Barış ve dünya komünist hareketi

Son zamanlarda, Sovyetler Birliği'nin dış siyasetindeki barış hedefinin dünya komünist hareketince sınıflar arası barış olarak yorumlanmasına karşı önlemler belirmiştir. Bu sayımızda Çek-Al'da yer alan konuşmasında Andropof yoldaş, komünistler her zaman sömürüye karşı savaşırlar, bugünlerde insan uygarlığının korunması için *de* savaşıyorlar, diyerek adeta sömürüye karşı savaşım görevini hatırlatıyor. Bu koyuş, "herşey barış savaşımı için" diyen menşeviklerin koyuşundan "biraz" farklıdır.

Ayrıca Andropof yoldaş, barıştan dünya komünist hareketinin "büyük birleştirici ilkesi" diye sözetmiyor. Dünya komünist hareketinin birliğinin Marksizm-Leninizm temelinde olması gerektiğini vurguluyor. Yalnızca o değil, örneğin SBKP Merkez Komitesi Sekreteri Mihail Zimyanin yoldaş, RSDİP 2. Kongresi'nin 80. yıldönümünde yaptığı konuşmada komünist harekete ilişkin önemli bir değerlendirme yapıyor.

Zimyanin yoldaş, dünya komünist hareketinin, emperyalizme ve savaşa karşı, halkların ulusal ve toplumsal kurtuluşundan ve barıştan yana en etkin uluslararası siyasal güç olduğunu söyledikten sonra, "komünist hareketin gerçek olasılıkları devasadır" diyor ve bu olasılıkların pratikte gerçekleşmesini şu koşullara bağlıyor:

> "... Komünistlerin, işçi sınıfının ve tüm emekçi halkın yaşamsal çıkarları için ve oportünistlerin, revizyonistlerin bizim büyük doktrinimizin devrimci özünü boşaltma ve çarpıtma girişimlerine karşı tutarlı savaşımları ve aynı zamanda kardeş partilerin birliğinin Marksizm-Leninizm ve proletarya enternasyonalizminin yaratıcı ilkeleri temelinde güçlendirilmesi." (*Soviet News*, 3.8.83, s.260)

Yani, komünist hareket her ne kadar en etkin uluslararası siyasal güçse de, gerçekleştiremediği devasa olasılıkları vardır, deniyor. İşçi sınıfının çıkarları için, oportünizme karşı savaşırsa ve Marksizm-Leninizm temelinde birliğini güçlendirirse, komünist hareketin bu devasa olasılıklarını yaşamda gerçekleştireceği söyleniyor. Başka bir deyişle, işçi sınıfının çıkarları için ve oportünizme karşı düzgün bir savaş yürümüyor ve doğru dürüst bir birlik de yoktur, devasa olasılıkları gerçekleştirmek için bunları oldurmak gerekir, deniyor.

Yığınların ekonomik yaşama daha aktif katılımı

26. Kongre raporunda menejerlerin yetki ve bağımsızlığının arttırılması vurgulanıyordu. *Yaşayan Sosyalizm*'de buna karşı iki nokta belirtilmişti. Bunlardan biri, menejerlerin yetkisi artıyorsa, yığınların da ekonomik yaşama daha aktif katılımlarının sağlanması gerekliliğiydi. Bu çerçevede kitapta şöyle denmişti:

> "... Raporda, yığınların *ekonomik yaşama* daha aktif, daha etkin ve daha yetkili karışımı yönünde bir *somut önlem* yoktur. Bu bizce, 26. Kongre'nin en önemli eksiğidir. Oysa, birim yönetimlerinin yetkilerinin arttırılması, tabanın hak ve yetkilerinin, denetiminin de arttırılmasını çok daha *zorunlu* kılmalıdır. İşçi kollektiflerinin ve sendikaların ekonomiye yaratıcı etkinlikle, otoriteyle katılımı sağlanmalıdır. Bu örgütlenmelerin ve toplulukların göstermelik olmayan gerçek birer sınıf örgütü olmaları yönünde somut önlemler alınmalıdır. Ancak böyle bir dengelemeyle demokratik merkeziyetçilik düzgün işler, sosyalist demokrasi gelişir. Ancak böyle bir dengelemeyle işgücü, yetkileri artan menejerlik karşısında savunmasız kalmaz. Ancak böyle bir dengelemeyle milyonlar plan hedeflerini gerçekleştirmeye, komünizmin maddi ve teknik temellerini kurmaya gerçek bir ilgiyle katılabilir." (R. Yürükoğlu, *Yaşayan Sosyalizm*, s.55-56)

Bugün Sovyetler'de, tam da Yürükoğlu yoldaşımızın vurguladığı yönde ilerleme vardır.

Bu sayı Çek-Al'da yayınlanan Plenum konuşmasında Andropof yoldaş, üretimin yönetiminde demokratik ilkelerin geliştirilmesinden, bunun için hazırlanan Emek Kollektifleri Üzerine Yasa Tasarısı'ndan sözediyor. Önceden hazırlanmış senaryolara göre ve içten tartışma olmadan yapılan toplantıların, halkın çıkarları uğruna sesini yükselt-

meye cesaret edemeyen sendika örgütlerinin bir işe yaramayacağını açıkça belirtiyor.

Plenumda Andropof yoldaşın sözünü ettiği Emek Kollektifleri Yasası bugün çıkmıştır. Buna göre işletmeye ilişkin birçok ekonomik sorun, bu arada ekonomik plan, emek kollektifinin ortak toplantısında karara bağlanıyor. 1918 Anayasası'nın yıldönümü için, 18 Temmuz'da yapılan basın toplantısında A. Vasilyef yoldaş bu yasanın temel hareket noktasını şöyle dile getirmiştir:

"... Üretimde demokrasinin gelişmesi, bütün olarak Sovyet siyasal sisteminin mükemmelleştirilmesinin ana yönlerinden biridir." *(Soviet News, 20.7.83, s.248)*

Sosyalizmde toplumsal çelişkiler

Sosyalist toplumda çelişkiler konusunda Yürükoğlu yoldaşımız şöyle yazmıştı:

"Sovyetler Birliği'nde sınıfların varlığını kabul edenler, örneğin rapor, nedense sınıflar arasında çelişkilerin varlığını kabul etmiyorlar. 'Artık çelişki yoktur, *önemli farklılıklar* vardır' diyorlar. Oysa Buharin'in *Dönüşüm Aşamasının Ekonomisi* adlı kitabına yazdığı kenar notlarda Lenin, 'antagonizm ve çelişki kesinlikle aynı şeyler değildir, sosyalizmde birincisi yok olur, ikincisi kalır' diyor.

"Sosyalizmde farklı çıkarlar temelinde sınıflar arasında çelişkiler vardır. Sosyalist sistem bu çelişkilerin gelişmeyi hızlandıracak biçimde çözümlenebilmesinin nesnel temelini de yaratmıştır. Ne var ki, bu nesnel temel kendiliğinden işlemez. Zaman zaman öne çıkacak çelişkilerin zamanında görülüp *doğru bir siyasetle* çözülmesi gerekir." (R. Yürükoğlu, *Yaşayan Sosyalizm*, s.92-93)

Son zamanlarda Sovyetler Birliği'nde neredeyse bu fikirlerle satır satır aynı fikirler öne sürülmektedir. Andropof yoldaşın, Marks'ın 165. doğum ve 100. ölüm yıldönümünde *Komünist*'de yayınlanan yazısında şöyle deniyor:

"Evet, çelişkilerimiz ve güçlüklerimiz vardır. Gelişmenin başka bir yolu olduğunu düşünmek, gerçekliğin, bazen çetin olmakla beraber güvenilir toprağını bırakmak ve Marksist diyalektiğin ABC'sinden kopmaktır. Teorik olarak bu sorun, Lenin tarafından Marksist doktrin temelinde çözülmüştü. O, 'antagonizm ve çelişki' dedi, 'kesinlikle aynı şeyler değildir. Sosyalizmde birincisi yok olur, ikincisi kalır.' *(Lenin Külliyatı*, c.11, s.357) Şimdi bu doğru pratikte kanıtlanmıştır. Ancak bundan şu sonuç çıkmaz ki, antagonist olmayan çelişkiler boşlanabilir ve siyasette görmezlikten gelinebilir. Yaşam, böyle boşlamanın bir sonucu olarak, doğası gereği antagonist olmayan bu çelişkilerin de ciddi çatışmalara yol açabildiğini öğretiyor. Sorunun bir başka en önemli yanı sosyalizmin çelişkilerini, onun ileri gelişmesinin bir kaynağı ve itkisi olarak, doğru bir biçimde kullanmaktır." *(Soviet News*, 2.3.83, s.69)

Benzerlik çarpıcıdır. Yoruma gerek yok.

Yalnızca Andropof yoldaş değil, aynı konuda Merkez Komitesi üyesi ve *Komünist*'in baş editörü R. Kosolapof yoldaş da benzeri fikirler öne sürmüştür. *Pravda*'da yayınlanan bir yazısında, Lenin'in aynı yukarıdaki sözlerini ele aldıktan, Polonya'da antagonist çelişkilerin de olabileceğini çünkü hâlâ kapitalist sektörün bulunduğunu belirttikten sonra Kosolapof şöyle diyor:

"... Sosyalizmin tam zaferiyle, sınıfsal ve ulusal antagonizmler kalkar ve toplumsal gelişmenin çelişkileri antagonist olmaktan çıkar. Ama yeni toplum keskin çelişkilerden ve açık çatışmalardan özgür müdür? Hiç de değil!" *(Soviet News*, 16.3.83, s.89)

Bu fikirlerin öne sürülmesi, gerçekten çok sevindiricidir.

Sosyalizmden komünizme geçiş

Bilindiği gibi, SBKP'nin 1961'de kabul edilen programında, 1980'lerde komünizmin kurulmuş olacağı açıkça yazılıydı. Bu yalnızca bir zamanlama yanlışı olamazdı. Komünizm kavramı ilkel bir düzeyde anlaşılmadan böyle bir zamanlama yanlışı da yapılamazdı.

Yaşam, zamanlama açısından bu yanlışı şiddetle geri tepti. Program değişikliği gündeme geldi. Ancak hâlâ, kavramın doğru anlaşıldığına ilişkin net ipuçları yoktu. Bu kez de, komünizm 1980'lerde değil ama 1995'lerde kurulacak, denebilirdi. 26. Kongre'de bu konu biraz üstü kapalıca ele alındı. Bir yanlış geri çekildi, bir başka yanlış öne sürüldü. Biz gelişmiş sosyalizm aşamasındayız ama sınıfsız, homojen toplum ana hatlarıyla gelişmiş sosyalizmin çerçevesi içinde kurulacaktır.

Yıllarca komünizm geldi diyecekler diye epey kalp çarpıntısı çektik. 26. Kongre bu çarpıntıları dindiremedi. Son zamanlarda bu konuda önemli rahatlatıcı gelişmeler vardır.

Andropof yoldaşın plenum konuşmasında vurguladığı gibi, "gelişmiş sosyalizm", sosyalizmin kendi kollektivist temelinde gelişiyor olmasını anlatıyor. Başka bir deyişle, mülkiyet biçimlerinin artık tümüyle sosyalizme uygun olduğu dönemi kapsıyor. Kosolapof yoldaşın, adı geçen yazısında belirttiğine göre ise, bu dönem 1930'ların ikinci yarısında başlamıştır. Buralardan çıkan sonuç Sovyetler Birliği'nin 1930'lardan bu yana "gelişmiş sosyalizm" aşaması içinde yaşadığıdır.

Gelişmiş sosyalizm, 1930'lardan başlayıp bugünden en az birkaç on yıl sonraya uzanacak geniş ve genel bir evre anlamı kazanmaktadır. Bu geniş ve genel evre içinde bugünkü görev, gelişmiş sosyalizmin mükemmelleştirilmesidir. Birçok on yıl sonra, bu mükemmelleşme sağlanınca, aynen 26. Kongre'de belirtildiği gibi, sınıfsız, homojen toplum ana hatlarıyla gelişmiş sosyalizmin tarihsel çerçevesi içinde kurulabilecektir.

Bir kez, 26. Kongre'nin koyduğu genel çerçeve duruyor ama ilerleme, bunun zaman olarak çok daha ileri bir tarihte algılanmaya başlamasıdır.

İkincisi, mükemmelleştirme diye adlandırılan kavram ağırlığıyla üretim güçlerinin çok ileri bir düzeye geliştirilmesini kapsamaktadır. Bununla bağlı olarak, üretim ilişkilerinin bu gelişmeye alan açacak biçimde geliştirilmesini içermektedir.

Üçüncüsü, sınıfsız, homojen toplumun gelişmiş sosyalizmin tarihsel çerçevesi içinde oluşması o denli uzağa atılmakta ve aradaki bu uzun süre için o denli çok yönlü bir "mükemmelleştirme" perspektifi çizilmektedir ki, nesnel olarak anlayış doğruya yaklaşmaktadır: Sınıfsız, homojen toplum ana hatlarıyla yine gelişmiş sosyalizmin tarihsel çerçevesi içinde doğacak, ama şimdiki getiriliş biçimiyle, bu gelişmiş sosyalizmin o anı da gelişmişlik düzeyiyle gerçekten komünizme beş kala olacak!

Bu koyuş şu genel doğru içinde anlaşılabilir: Doğaldır ki komünizme tam geçilmeden önce onu belirleyen unsurlar, bu arada sınıfsız toplum oluşumu, sosyalizmin çerçevesi içinde giderek ağırlık kazanır. Bu anlamda, komünizmin arefesinde, sınıfsız toplumun oluşumu da *ana hatlarıyla* belirmiş olabilir.

Dördüncüsü, şimdi gelişmiş sosyalizmin mükemmelleştirilmesi diye bir vurgunun yapılması ve mükemmelleşmenin de ağırlıklı olarak üretim güçlerini geliştirmeyi kapsaması, dönüp dolaşıp bizi yine getiriyor *Yaşayan Sosyalizm*'deki biçimsel ve gerçek sosyalizm ayrımlarına. (s:100-101)

Mükemmelleşme ağırlığıyla el emeğinin kaldırılması, emek verimliliğinin arttırılması, mekanizasyon ve otomasyon gibi konuları kapsadığına göre, gerçekte söz konusu olan tam da *Yaşayan Sosyalizm*'de belirtildiği gibi çadırın içinin doldurulmasıdır.

Şimdi yukarıda söylediklerimizi gösteren bazı alıntılar vermeye çalışalım. Ancak, alıntıyla göstermek yetersiz kalabilir. Asıl önemli kanıt tümüyle birçok yazı ve konuşmadaki mantıktır. Bu mantığın bir bölümü, Andropof yoldaşın bu sayımızda Çek-Al olan konuşmasında var. Biz başka bazı konuşmalardan alıntılar vereceğiz ve bu konuşmadaki bazı fikirleri de vurgulayacağız.

Andropof yoldaş, SSCB'nin kuruluş yıldönümü olan 21 Aralık 1982'de yaptığı konuşmada ağırlığıyla ulusal soruna ve uluslararası ilişkilere değinmiştir. Ekonomik ve kültürel gelişmenin tüm ulus ve ulusal azınlıklarda ulusal bilinci geliştirdiğini, bunun bazen ulusçuluğa dönüştüğünü, bu dönüşümün yalnızca geçmişin artıklarıyla değil, bugün yapılan öznel yanlışlarla da bağlı olduğunu belirtmiştir. Aynı konuşmada, Andropof yoldaş, çeşitli ulus ve ulusal azınlık-

(Devamı 24. sayfada)

(Baştarafı 23. sayfada)
ların aynı devlet çatısı altında yaşamasından doğan sorunların hepten kalkmadığını söyledikten sonra şunu eklemiştir:

"Zaten bu uluslar varolduğu, ulusal farklılıklar bulunduğu sürece olanaksızdır ve bunlar da, *daha çok uzun süre, sınıf farklılıklarından çok daha uzun süre varolacaktır.*" (Y. Andropof, *SSCB'nin 60 yılı*, Novosti Press Basın Bülteni, Tass, 21 Aralık 1982, s.6) (abç)

Yukarıda altını çizdiğimiz, "komünizme daha çok uzun süre var" anlayışı Andropof yoldaşın konuşmalarında önemli bir yer tutmaktadır. Marks'ın 165. doğum ve 100. ölüm yıldönümünde yaptığı konuşmada da, önce "komünizmin ikinci evresinden bizi ayıran tarihsel mesafe" gibi sözler ediyor. Daha sonra, 26. Kongre'nin, son yıllarda Marksist-Leninist teori alanında yapılan çalışmalar arasından gelişmiş sosyalizm kavramını öne çıkardığını söylüyor ve şunu ekliyor:

"Bu kavrama dayanarak, parti önümüzdeki yıllar ve daha uzak bir perspektif için strateji ve taktiklerini biçimlendirdi ve *ülkemizin, komünizmin en yüksek evresine ne kadar yakın olduğunu abartmaya karşı uyarıda bulundu.*" (*Soviet News*, 2.3.1983, s.69) (abç)

Gerçekten de bugün yapılan çeşitli konuşmalar, yazılan çeşitli yazılar bu uyarıyı açıkça taşımaktadır. Çek-Al'daki konuşmada da bu konuda çok örnek vardır. Örneğin, 1961 programının 1980'lerde komünizme ulaşılacağını söylemesi eleştirilmekte ve bunun açıkça eleştirilmesi gerektiği de vurgulanmaktadır. Ayrıca komünizmden önceye en az bir "yıllar ve on yıllar" kadar süre konmaktadır.

Biraz da "gelişmiş sosyalizmin mükemmelleştirilmesi" kavramının nasıl anlaşıldığına bakalım.

Marks'ın yıldönümü konuşmasında Andropof yoldaş, yalnızca endüstride hâlâ %40 el emeği kullanıldığını, bunun ekonomik olarak izin verilemez bir olgu olduğunu, mekanizasyon ve otomasyonun koyduğu görevleri ardıcıl olarak yerine getirmek gerektiğini vurguluyor. Mekanizasyon ve otomasyonun toplumsal ve siyasal önemi olduğunu, bunun yığınların üretimin yönlendirilmesine ve devlet yönetimine daha aktif katılabilmelerini, siyasal ve demokratik haklarını daha iyi kullanabilmelerini getireceğini söylüyor. Hatırlarsak, *Yaşayan Sosyalizm*'de de bunlar aynen vurgulanmıştı. (s.102-103)

Bu sayı Çek-Al'daki plenum konuşmasına gelince. Buradan alıntı vermeyeceğiz ama bazı yönlerini vurgulayalım.

Burada gelişmiş sosyalizmin mükemmelleştirilmesi hem üretim güçleri ve üretim ilişkileri açısından, hem de toplumsal siyasal yaşam açısından bütün olarak ele alınmıştır. Üretim güçlerine ilişkin, konuşmada, emek verimliliğinin yükseltilmesi, teknoloji yoğun üretimin önemi, el emeğini azaltmak üzerinde duruluyor. Üretim ilişkileri konusunda, kolhoz mülkiyetinin, üretim

güçlerindeki gelişmeyle de paralel olarak, zamanla, devlet mülkiyetine dönüşmesi ve sosyalist ülkeler arasında entegrasyonun gelişmesi vurgulanıyor. Burada en önemlisi, komünizme ilişkin edilen şu sözlerdir:

"Ama ondan önce bizim uzun bir yol katetmemiz gerekecek. O hem ekonomiden, hem de halkın bilincinden çok daha yüksek bir düzey gerektirir."

Bu gerçekten çok önemli bir doğrudur.

Devlet ve partide demokrasi

Yıllardır, proletarya diktatörlüğü gitti, halkın devleti geldi, dendi. Bilindiği gibi bu, ta 1939'dan bu yana bağlanmış, çeşitli kongre kararlarında ve anayasada yer almış bir sorundur. Dört bir yandan bağlı bu sorunun "çözülmesi", istense bile kolay olmayacaktır. Belki de bu nedenle, istendiğine ilişkin pek bir ipucu yoktur. Yalnızca M. Zimyanin yoldaşın konuşmasında, sosyalizmi kurmanın temel kuralları sıralanırken şöyle bir söz geçiyor:

"... Bizim deneyimimizin gösterdiği gibi, giderek tüm halkın devletine *büyüyor olan* proletarya diktatörlüğünün kurulması..." (*Soviet News*, 3.8.1983, s.259) (abç)

Bu, bu konuda da belli bir değişikliğin habercisi midir bilemeyeceğiz. Bizim asıl vurgulamak istediğimiz Andropof yoldaşın demokrasi konusundaki yaklaşımıdır.

Hatırlanacağı gibi, *Yaşayan Sosyalizm*'de Sovyetler Birliği'nde varolan bazı demokratik hakların hakkıyla yaşama geçemediği çünkü demokrasinin ekonomik ve kültürel gelişmeyle bağlı olduğu söyleniyordu. (s.127, 129) Andropof yoldaşın bu Çek-Al'daki konuşmasında bu fikirlerin aynısı vardır.

Yine *Yaşayan Sosyalizm*'de "kısa bir zaman içinde demokratikleşme Sovyetler Birliği'nin *ana sorunu* olacaktır" deniyordu. (s.150) Ayrıca "sosyalizmin demokrasisi... *eylem demokrasisi* (aktif demokrasi) olmak zorundadır" diye vurgulanıyordu. (s.131)

Andropof yoldaş, 1982 Kasım ayındaki Merkez Komite plenum konuşmasında aynen şöyle diyor:

"... Emekçi halk yığınlarının kendilerinin aktivitesine bir canlılık vermek gereklidir. Bugün bu, parti komitelerinin, sovyetlerin, sendikaların ve Komsomol organlarının *anahtar görevidir*. ...

"Ve bu demektir ki en geniş anlamıyla sosyalist demokrasiyi daha da geliştirmek, yani emekçi halk yığınlarının devletin ve toplumsal işlerin yönetimine daha da *aktif* katılımını sağlamak, çok önemlidir." (Y. Andropof, *SBKP MK Plenum konuşması*. Novosti Press Basın Bülteni, Tass, 22 Kasım 1982) (abç)

Yığınların ekonomik yaşama daha aktif katılımı konusuna değinirken de gördük. Aktif yığın demokrasisini geliştirme görevi, ekonomi, toplum ve siyaset alanlarında bir bütün olarak ele alınmaktadır. En önemlisi, bu konuda güzel sözetmekten öte birşeyler yapma isteği vardır. Bu da demokratikleşmenin gerçekten ne denli güçlü bir gereksinim olduğunu kanıtlamaktadır.

Yaşayan Sosyalizm'de demokratikleşme sorunu hem toplum, hem parti için getiriliyordu. Partiye ilişkin olarak, 26. Kongre Raporu'nda ideolojik çalışma alanında fosilleşme, formalizm ve tıkanıklık olduğu söyleniyordu. Buna karşılık Yürükoğlu yoldaştımız, bu sayılan belirtilerin, "partide de demokratikleşme hızının arttırılması gereğine işaret" ettiğini yazmıştı. (s.144)

Çek-Al'daki konuşmada görüleceği gibi, Andropof yoldaş da parti içi demokrasinin geliştirilmesini, bunun yaratıcılığı, insiyatifi arttıracağını, vb. söylüyor.

Sonuç

Olumlu değişmelere daha başka örnekler de getirilebilir. Hepsinin özü şunu gösteriyor ki Sovyetler'de parti, devlet, toplum, bilinç, ekonomi vb. tüm alanlarda ciddi bir canlanma vardır. *Yaşayan Sosyalizm*'de eleştirilen "resmi iyimserlik" değişmektedir.

Andropof yoldaş, gazilerle yaptığı ve gençlerin bir kesimi arasında "orta sınıf virüsünün" yayılmasından şikayet ettiği son bir konuşmada, bugüne dek hep yarım önlemler aldık ve zaman kaybettik, atalete kapıldık, diyor. (*Soviet News*, 17.8.1983, Ajans France Press, 15.8.1983) Bugün gözlenen gerçekten bu ataleti atmaya yönelik güçlü bir silkinmedir. Nitekim 1983'ün ilk 7 ayındaki endüstri üretimi geçen yılın aynı döneminden %3.8 daha fazla olmuştur ve bunun %84'ü emek verimliliği artışından kaynaklanmıştır! Sonuç da somuttur!

Nesnel olarak büyük önem verdiğimiz, öznel olarak büyük sevgi duyduğumuz dünya devrimci merkezi Sovyetler Birliği'ndeki herbir olumlu adımı, küçük de olsa büyük coşkuyla karşılıyoruz. Yaptığımız eleştiriler yüzünden bize anti-Sovyet demiş olanları anti-Sovyetizmle suçluyoruz ve uyarıyoruz: Bu parazitlerin, değişen rüzgarla birlikte ağız değiştiriverecek işin içinden sıyrılmalarına izin vermeyeceğiz.

Bedelli askerlere yapılan iğrenç propaganda

Değerli yoldaşlar,

Hepimizin bildiği gibi burjuvazi içine düştüğü bunalımdan kurtulmak için çeşitli sahtekarlıklar yaptı, hâlâ da yapmaktadır. Bu sahtekarlıklarından biri de bedelli askerliktir. Bu yasa ile burjuvazi kendisine bir döviz kaynağı buldu. Yurt dışında çalışan işçi veya işçi ailelerine diyor ki, ya 22 bin DM öde, ya da gel 2 yıllık askerlik yap!

Biliyorlar ki 2 yıllık askerlik için Türkiye'ye gidenlerin, geri dönüp işçi olmasına olanak yoktur. Çoğu, zor da olsa 22 bin DM ödemeyi kabul edecek! Bu durumda isteyen de, istemeyen de bedelli askerliği seçmek zorunda kalıyor.

Bedelli askerlik yapıp dönenlerin çoğu hazır paraları olmadığından 22 bin DM'ı bankadan borç almak zorunda kaldılar. Şimdi bedelli askerliğini yapıp dönenlerin anlattıklarını aynen yazıyorum:

Aman kardeşim, gitme, paranla rezil oluyorsun. Hergün aynı şey: Sağ sol, sağ sol. Akşamları Atatürkçülük dersi ve düzene ajan yetiştirme kursu! Şöyle ki, televizyonda video filmleri ile sürekli beyin yıkamaya çalışıyorlar.

Filmlerde, Türkiye'yi bu duruma düşürenlerin devrimciler olduğunu, güzelim Türkiye'yi bölmek istediklerini ve bunlara maddi yardımın Sovyetler Birliği'nden geldiğini (silah ve para gibi şeylerin) anlatıyorlar. Filmlerde Sovyetler Birliği'ni canavar gibi gösterip, çevresindeki ülkelerin zenginlik kaynaklarını sömürdüğünü, şimdi ise gözünü Türkiye'ye diktiğini, Türkiye'deki kanıbozukların da bu duruma yardım ettiğini söylüyorlar. Daha neler:

Bu kanıbozukları iyi tanıyın, bunlara aldanmayın, bunları Türk ordusu devamlı ezmiştir. Ve 12 Eylül harekatı da bunun son bir örneğidir. Eğer biz gelmeseydik, onlar Afganistan'daki gibi Rusya'yı (!) çağırıyorlardı. Ama bundan kimsenin kuşkusu olmasın, biz Türküz, bizim atalarımız Viyana kapılarına kadar dayandı, biz de dayanırız. Ardından geliyor Yunan ve Ermeni düşmanlığı.

Yunanlılar bize baş kaldırıyorlarmış, yine denize dökeriz. Ermeniler bizden toprak istiyorlarmış gelsinler de görelim. Bu gibi gözdağları...

Filmlerin yanı sıra bir de dersler, konuşmalar oluyormuş... Milliyetçiliğin MHP'ye mal edilemeyeceğini, her Türk kanı taşıyanın milliyetçi olduğunu, Atatürk'ün de milliyetçi olduğunu, onun torunu oldukları için kendilerinin vatanı kurtardıklarını, fakat vatan hainlerinin 1 Mayıs'ta Marks, Engels ve Lenin'in posterlerini taşıdıklarını, 1 Mayıs'ta Kemal'in resminin taşınmadığını anlatıyorlarmış. (Hoppala, 1 Mayıs'ta Kemal'in ne işi var?!)

Öte yandan, işçileri aldatarak aylarca grev yaptırdılar, sorumluları komünistlerdir, ekonominin bu duruma girmesinden onlar sorumludurlar, diye yalan atıyorlarmış.

Bu tür milliyetçi ve faşist propagandalarını haklı göstermek için, herkese içinde ilginç sorular olan test kağıtları dağıtılıyormuş:

1. Çevrenizde hangi dernekler var? Tanıdığınız kişiler ve adresleri.
2. 22 bin DM fazla mı, normal mi?
3. Türkiye'de turizm gelirini arttırmak için ne yapmalı?
4. Bizden ne gibi yardım istiyorsunuz?
5. İsteyen sözlü görüşmeye gelebilir. Gelmek istiyor musunuz?

Sorular daha çokmuş ama arkadaşlar hepsini hatırlamıyorlar.

Sözlü görüşmeye gidenlerin, kendilerinden olduklarını anladıkları zaman hemen paralı ajanlık teklif ediyorlarmış. Yurt dışına çıktığı zaman belirli sürede belirli enformasyon göndermesini istiyorlarmış.

22 bin DM'a karşı çıkanlara, sorulara kendi istedikleri cevabı vermeyenlere küfür, dayak gırla gidiyormuş. İş daha da uzarsa, ne askerlik biter, ne de sen dönebilirsin arkadaş, diyorlarmış!

Evet yoldaşlar, faşist cunta yukarıda örneklerini aktardığım gibi, utanmaz, alçak yalan ve iftiralara başvuruyormuş. Türkiye'de ekonomiyi bu duruma düşürenler işçiler, komünistler değil, burjuvazinin ta kendisidir. Ekonomiyi rahata kavuşturacağını söyleyen, finans kapitalin sözcülüğünü yapan faşist generaller çetesidir! Herkes bunu biliyor ve yaptıkları propaganda, bedelli askerlik yapmaya gidenlerin midesini bulandırmaktan, komünistlere hak vermelerini sağlamaktan başka işe yaramıyor. Yalnızca sınıf kanı bozuk olanlar etkileniyor, onlar da bize yaramaz...

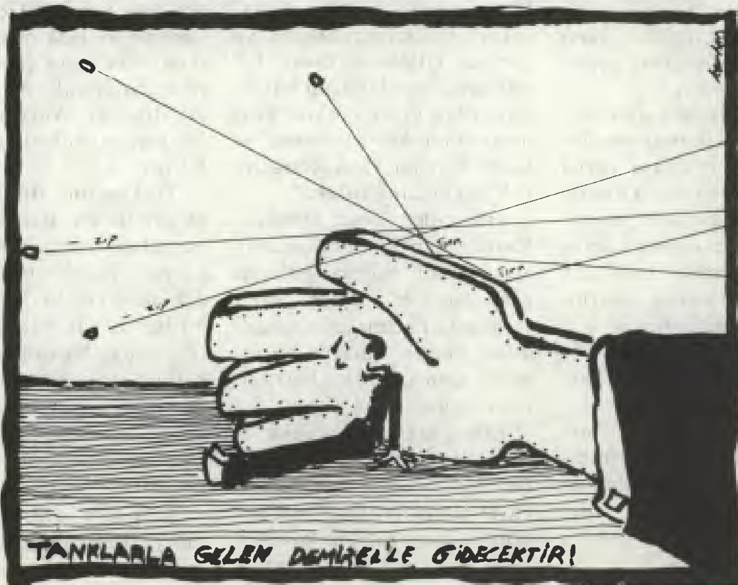
Faşist cunta istediğine ulaşamadığı için kuduz köpekler gibi başta işçi sınıfına, komünistlere, devrimcilere saldırıyor. Halkımızı açlıkla, hastalıkla başbaşa bırakıyor. Saldırıyorlar ama başaramadılar, başaramayacaklar. Faşizm onların son şansıdır ve son şanslarını da yitiriyorlar. 12 Eylül faşistleri ve onların dalkavukluğunu yapanlar bilmelidirler ki faşizmin yaşama şansı yoktur! Elbet birgün yaptıklarının hesabını verecekler ve o günler hiç de uzak gibi gözükmüyor!

Haydi yoldaşlar! Haydi işçiler, emekçiler! Emperyalizmin zayıf halkası Türkiye'yi bu kölelik zincirinden bir an önce koparmak için ileri!

Tanklarla gelenler devrimle gitmelidir!

S. Korkmaz. Weinheim

İŞÇİ MİZAHI

Volksstimme Festivali'nde resim sergisi ve yayınlar büyük ilgi gördü

3-4 Eylül'de Viyana'da yapılan Avusturya Komünist Partisi merkez organı *Volksstimme* festivaline TKP-*İşçinin Sesi* de aktif olarak katıldı.

Festivalde, Erek yoldaşımızın resim sergisi açıldı ve *Yaşadıkça* kitabı imzalı olarak satıldı. Resim sergisinin yanında açılan yayın masasında tüm *İşçinin Sesi* yayınları satıldı ve festival için özel olarak yayınlanan Türkçe ve Almanca olarak partimizin görüşlerini yansıtan *İşçinin Sesi* özel sayısı dağıtıldı. Sergi, tüm yayınlar ve gazetenin özel sayısı büyük ilgi gördü.

Festivalde güçlü bir dayanışma somutlandı. Avusturya Komünist Partisi'nden çok sayıda yoldaş gerek resim sergisinin örgütlenişine, gerekse yayın satışına aktif olarak yardım ettiler. Bölge örgütünden bir yoldaş, *İşçinin Sesi* özel sayısını okumanın da verdiği coşkuyla, çevreye Almanca olarak "*İşçinin Sesi*"ni oku okut" yazmış, bunu gösterdi.

Ayrıca, festivale katılan öteki komünist partilerinin görevlileriyle de sıcak ilişkiler kuruldu, fikir alışverişinde bulunuldu. Yaşayan sosyalizmin ülkelerinden festivale katılan yoldaşlarla *Yaşayan Sosyalizm* kitabı tartışıldı ve onlara bu kitaba anti-Sovyet denip denemeyeceği soruldu. Soruya bile şaşırdılar. Bu kitaba böyle diyen varsa o zaman onların amaçları farklı olsa gerek, diye yanıt verdiler.

Festival her yönden çok başarılı geçti.

Yaşasın proletarya enternasyonalizmi!

Bütün ülkelerin proleterleri birleşin!

Arbeiter aller Länder, vereinigt Euch!

İŞÇİNİN SESİ

VOLKSSTIMME Festival Sondernummer

3./4. Sept. 1983

Drei Jahre Faschismus

Unterstützt den revolutionären Kampf gegen die Junta

VOLKS STIMME

Hoch den proletarischen Internationalismus

ZITAT

Über das "Friedensprogramm"

V.I. LENIN

Wir grüssen die Kommunistische Partei Österreichs und die Kommunisten aus anderen Ländern zum Volksstimme – Festival

Dünya barışı için dünya devriminin kızıl sancağını yükseltelim

Dünyamız iki büyük savaş gördü. Bu savaşlarda uluslararası sermaye pazarları yeniden paylaşırken, milyonlarca proleter can verdi, tarif edilmez acılar çekti. 1 Eylül Dünya Barış Günü'nde dünya proleterleri ve halkları emperyalist savaşları lanetliyorlar.

Barış, yığınların en temel demokratik istemlerinden birisidir. İşte yalnızca bu neden bile komünistlere barış savaşımında önemli görevler yüklüyor.

Emperyalizm koşullarında gelişmek için en uygun ortamı bulan reformistler, barış ve demokrasi savaşımında boy gösterip, hedef şaşırtıcı bir rol oynuyorlar. Dünya komünistleri bu savaşta en önde yer almalı, yığınların bu en içten istemleri etrafında savaşımın sonuç verici, doğru bir yönde yükselmesi için çalışmalıdırlar.

Emperyalizm koşullarında, demokratik, uluslara ayrılma hakkı tanıyan ilhaksız bir barışı elde edebilmek devrimle, bunu kalıcılaştırmak ise sosyalizme ilerlemekle olanaklıdır. Lenin'in deyimiyle demokratik bir barışın yolu *dünya kapitalistlerine karşı işçilerin devriminden geçer.* (Lenin, c.25, s.55)

Komünistler için dünyada bugün varolan durum, demokratik, kalıcı bir dünya barışı anlamına gelmiyor. Görevimiz, sosyalist sistemin gelişip, güçlenmek için zaman kazandığı bu dönemde, kapitalist ülke proleterlerinin devrim savaşımını yükseltmektir.

Bu doğrultuda, biz de dünya barışına en büyük katkıyı ülkemizde devrimi gerçekleştirerek yapabiliriz. Burjuvaziyi proletarya hegemonyasındaki devrimle yıkmaya çalışırken, oportünist barış anlayışına karşı da savaş yürütmek gerekiyor.

Dünyada olduğu gibi, Türkiye'de de barış ve demokrasi proletaryanın ellerindedir. Bunun dışında bir barış anlayışı son çözümlemede barış düşmanlığı anlamını taşır. TKP "resmi" kanadı burjuvazinin barıştan yana olabileceği hayalleri ile işçi sınıfımızın ve partizan kliğinin kurbanı TKP militanlarının bilincini bulandırıyorlar. Oysa Türkiye burjuvazisinin *her kesiminin* ne kadar barıştan yana olduğunu çok yakından gördük.

Herşeyden önce, Türkiye Kürdistanı'nı sömürgeleştiren, ayrı devlet kurma hakkını gaspeden ve ezgiye karşı savaşanları acımasızca yoketmeye çalışan Türkiye burjuvazisi demokratik bir barıştan yana olamaz.

Kıbrıs'ın işgali de başka bir örnektir. Bizzat, menşeviklerin ulusal dedikleri burjuvazi eliyle gerçekleştirilen bu işgali görüp, burjuvazinin barıştan yana olabileceğini savunmak barış düşmanlığıdır.

Emperyalistleşmek için 12 Eylül'den bu yana yoğun çabalayan, yeni sömürgeler peşinde koşan, Irak Kürdistanı'na saldıran faşist cuntanın da elbet bir "barış" siyaseti var. Onlar da işçi sınıfının ve halkımızın savaşımını yoketmeye çalışarak, *terörü durdurduk, barışı sağladık* diyorlar. Ama proletarya *bu barışın* anlamını çok iyi biliyor.

Türkiye'nin dünyada demokratik bir barışa katkısı, başta faşist cunta olmak üzere, burjuvaziyi devrimle yıkmadan olanaksızdır. Demokratik bir barışa giden yolu göstererek, dünya barışına en büyük katkıyı yapan Lenin şöyle diyor:

"Bir şey açıktır, savaşı öldürmek, sermayeyi yenmektir." (Lenin, c.26, s.345)

Kalıcı ve demokratik bir dünya barışı için dünya devriminin kızıl sancağını yükseltelim!

Selma Soydemir, Hollanda